HERGÜN 12 SAYFA ✯ HERYERDE 3 KURUŞ

VAKIT

PAZARTESİ 7 AuUSTOS 1939 ☆ YIL: 22 * SAYI: 7750

İDARE EVİ: Ankara Cad. İSTANBUL* Telgraf: VAKIT* Posta kutusu: 46*Telefon: 21413(Yazı)-24370(İdare)

Tekirdağda feci bir kaza

Tekirdağ, 6 (A.A.) — Bu sabah Tekirdağında feci bir kaza olmuştur. Diş doktoru Nadir sepetli motosikletile ve yanında iki arkadaşı olduğu halde sahil istikametini takiben ava giderken motosiklet yarlardan denize yuvarlanmıştır. Bu kaza netice sinde futbol ajanı Nadir ölmüş, yanındakilerden biri ağır surette yaralanmış, diğeri kurtulmuştur.

Bir Alman tayyaresi

Barselona, 6 (A.A.) — Dün Hospitalet'de yere düşerek parçalanan üç motörlü Alman tayyaresi Madrid - Berlin muntazam hava postasını yapan tayyaredir.

Tayyare sis içinde yolunu şaşırmış ve bir yere çarparak sağ kanat ve motörü tayyareden ayrılmıştır. Bunun üzerine de tayyare alevler içinde yere düşmüştür.

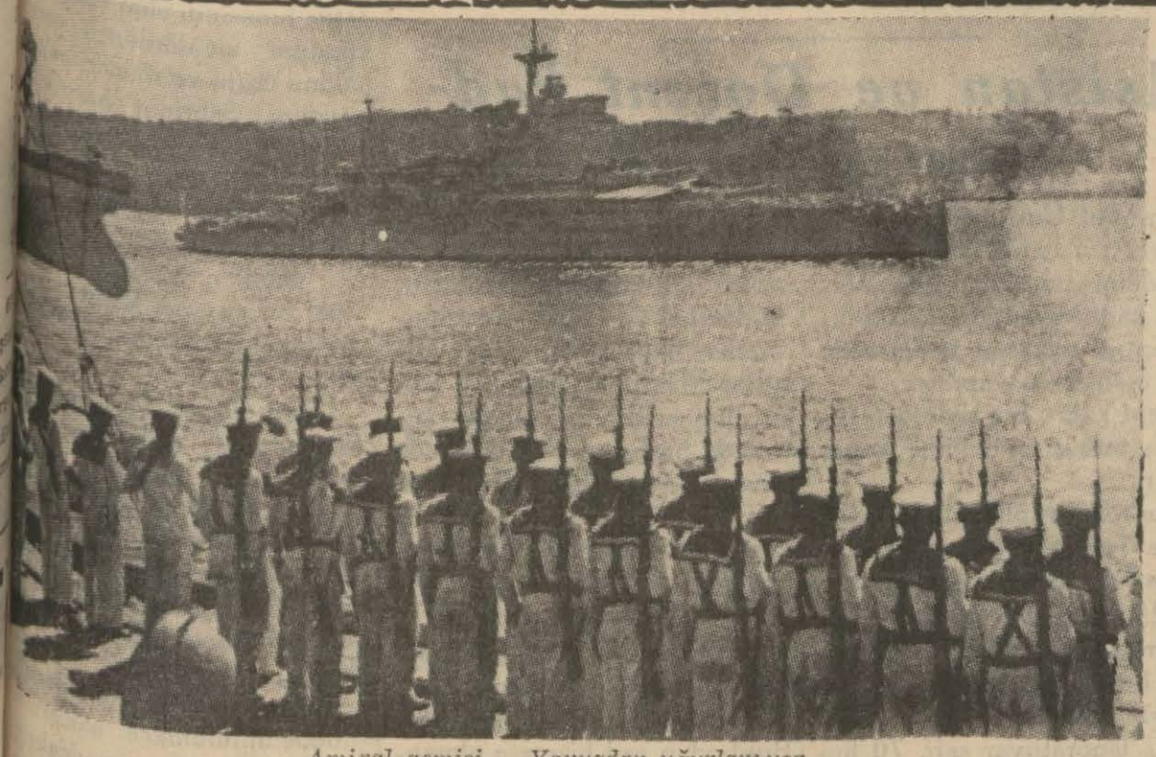

Amiral gemisi, Yavuzdan uğurlanıyor

Ingiliz gemileri gitti

Misafir filo, torpitolarımız tarafından Marmara açıklarına kadar uğurlandı

Dost filo limandan çıkarken *(Yazısı 3 üncüde)*

Sunî pamuk ve yün

Yazan: *ASIM US*

Bütün yapılan sunî ipek [illegible] benzer kumaşlar yapıldığını herkes biliyor; şimdi sunî ipek gibi sunî pamuk sunî yün de var. Son zamanlarda Almanyada kısa bir seyahat yapan bir dostumuz Leipzigda bir mağazada teşhir edilen kumaşlar üzerinde şöyle bir etiket görmüş: "Garantili sunî yün,,

— Garantili yün malûm. Fakat yeni yün ne demek?

Bu suale mağaza sahibi gülümseyerek:

— Odun!

Diye cevap vermiş. Evet, şimdi Almanyada ağaçtan yün yapıyorlar; çamdan da pamuk! Bundan sonra bu ağaçtan yün ile çamdan pamuğu bizim bildiğimiz tabiî ve natürel pamuk ve natürel yün yerine kullanıyorlar. Vakıa sunî ipek tabiî ipek kadar dayanıklı olmadığı gibi sunî pamuk ile sunî yün de dahi hakikî pamuk ve hakikî yünün birçok evsafı yoktur. Fakat Almanlar pamuğu ve yünü hariçten döviz ile tedarik edecek yerde birtakım kimyevî vasıtalar ile ağacı yüne, çamı pamuğa çevirerek kullanmağı tercih ediyorlar. Bu türlü malların memleketlerinde revacını teşvik etmekte kendileri için millî iktisat menfaati buluyorlar.

Otarşi sistemi icabı olarak Almanlar ipek, yün, pamuk gibi birtakım maddeleri nasıl sunî olarak yetiştirmek yoluna gidiyorlar ise İtalyanlar da aynı istikamette iktisadî siyaseti tatbik etmektedir. Hattâ İstanbul gümrüklerine İtalyadan gelen birtakım emtiasucatın içinde sunî pamuk bulunduğu görülmesine, bundan dolayı geriye gönderilmesine balkılırsa şimdiye kadar bu memleketler için sadece dahilî bir mesele olan suni pamuk ve sunî yün işinin yavaş yavaş [illegible]-milel ticaret meselesi haline geldiği anlaşılır.

(Devamı 2 incide)

Mareşal Smigli Rydz'in nutku

Danzig Polonyanındır ve Polonyalı kalacaktır

Cracovie, 6 (A.A.) — Muazzam bir halk kütlesi, Mareşal Smigly Rydz'in Polonyanın istiklâli için mücadeleye girişmek üzere Pılsudkynin kumandası altında hareket etmiş olan birinci Polonya lejyonunun hareketinin 25 inci yıldönümü münasebetile söylemiş olduğu nutuk, "Danzig, Polonyalıdır, Polonyalı kalacaktır,, nidalarile alkışlamıştır.

Mareşal Smigly, üç esaslı fikir ortaya atmıştır:

1 — Şiddete karşı, şiddetle mukabele etmek,

2 — Polonyanın katiyen tecavüzî niyeti yoktur, fakat kendisine karşı doğrudan doğruya veya dolayısile yapılacak her türlü taarruza mukavemet edecektir.

3 — Polonya iktisadiyatının akciğeri olan Danziğ, Polonya için hayatî bir zarurettir.

Smigly, Polonyanın istiklâl devresinin mebdei olan 6 ağustos tarihini tesit ile söze başlamış ve şöyle demiştir:

Bu devre ile bizim tarihimizde yeni bir fasıl açılmıştır, bu fasıl olmasaydı zulmetler içinde kalacaktık. Bugün çok mühim neticelere vermiştir.

(Devamı 10 uncuda)

Birkaç güne kadar "Vakıt,, sütunlarında

Merhum Ubeydullah Efendinin neşredilmemiş yazıları

İlk parçanın başlığı:

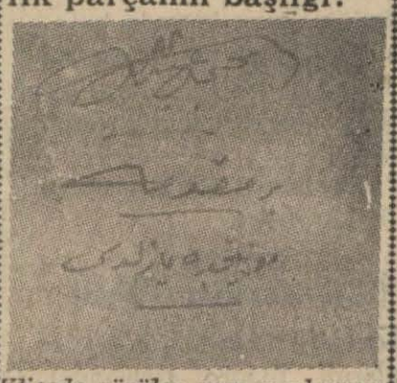

Klişede görülen yazı merhumun kendi el yazısıdır

Cumhurreisimiz Boludada tetkiklerde bulundu

Akçakoca, Düzce ve Gerededen gelen heyetlerle görüştü

Bolu, 6 (A.A.) — Dündenberi şehrimizin misafiri bulunmakta olan Cumhurreisimiz İnönü bugün öğleden önce refakatinde Ali Naci Kıcıman olduğu halde belediye, parti ve halkevini ziyaret etmiş ve yeni yapılan belediye otelini gezmiştir.

Millî Şef Öğleden sonra da Bolu kaplıcalarını görmüş ve Kereste fabrikalarını gezmiştir. Bu fabrikaları gezişleri esnasında Cumhurreisimiz fabrikaların ihtiyaçları ve kereste imalâtı işleri üzerinde tetkikatta bulunmuş, bu meseleler üzerinde alâkadarların mütalealarını ve dileklerini dinlemiştir.

Bunu takiben Millî Şef, Heben ormanlarını tetkik buyurmuşlar ve Bolu orta mektebini gezmişlerdir.

(Devamı 3 üncüde)

Fransız hududunda

İki İtalyan konsolosluk memuru tevkif edildi

Paris, 6 (A.A.) — Petit Parisien gazetesinin Niceden istihbarına göre, İtalyan konsolosluk memurlarından Crispuoti ve Celideni bisikletle giderken Saint Louis hudut köprüsünde kendisine durmaları için verilen işaretlere itaat etmediklerinden ve durdurmak üzere yanlarına gelen polislere tekme ve yumrukla mukavemet ettiklerinden dolayı tevkif edilmişler ve Nice hapisanesine sevkolunmuşlardır.

İtalyan başkonsolosluğu keyfiyetten haberdar edilmiştir.

Dünkü spor hareketleri

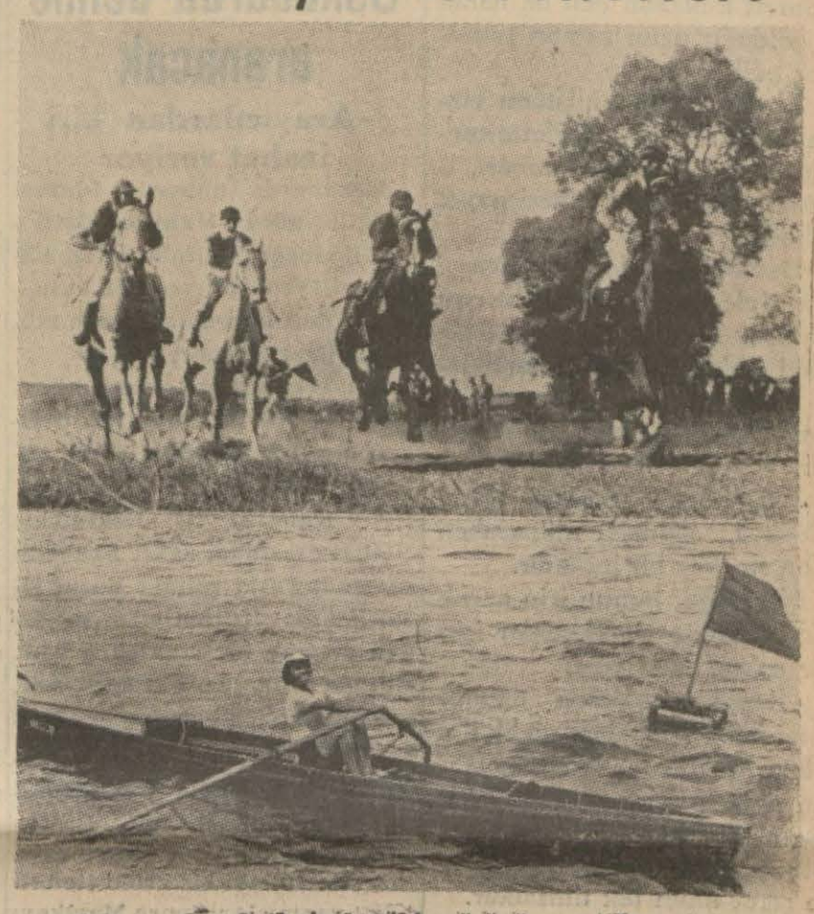

Dünkü spor hareketlerinden iki görünüş *(Yazısı 7 incide)*

Suat Davaz dün Paristen geldi

"Avrupadaki manevralardan harp olacağı manasını çıkarmak yerinde sayılmaz,,

(Yazısı 6 incida)

Sovyet - Japon harbi şiddetle devam ediyor

Birçok Japon tayyaresi düşürüldü

Moskova, 6 (A.A.) — Tas ajansı tebliğ ediyor:

Moğolistan cumhuriyetindeki Sovyet - Moğol karargâhımdan 26 temmuzdan 5 ağustosa kadar alman haberlere göre, Sovyet - Mogol kıtaatı Japon - Mançu kıtaatile mütemadî müsademe halinde Kalkıngöl nehrinin şark sahilinde bulunan toprakları muhafaza etmektedir.

Sovyet - Mogol kıtaatına taarruz ederek onların mevzilerine girmek yolunda Japon - Mançu kuvvetlerinin mükerrer teşebbüsleri topçu ve mitralyöz ateşiyle akim bıraktırılmakta ve mutaarrızlara ağır zayiat verdirilmektedir.

(Devamı 3 üncüde)

Günün hâdiseleri karşısında:

Modern memur

Yazan: Sadri Ertem

İdare edenlerle idare edilenler mevcut bulundukça bu iki zümre arasında rabıta vazifesini gören bir memur tabakasının bulunması tabiidir. Bunun içindir ki, memur tipi beşeri tarihin en eski örneklerinden biridir.

Devlet iktidarını elinde bulunduran bu insan zaman zaman ilâhların, zaman zaman toprağın akrabası olmuştur.

İlâhla toprak arasında yer değiştirerek tarihini yapan memurun değişmiyen karakteri devlet iktidarını elinde tutan kuvvetten emir almaktır.

Devletin iktidarı zaman olmuştur ki, sadece ilâhî bir menbadan geliyor diye telâkki edilmiştir.

Bu ilâhî menbadan gelen kudreti kullanan elin de ilâhın eli olduğu uzun zaman tasavvur edilmiştir.

Menbaı ilâhî, kullananı bizzat ilâh olan bir devlette memurun gökle alâkalanması, ilâhlarla akrabalık etmesi gayet tabiidir.

Devlet iktidarının menşei itibariyle ilâh olduğu fakat onu kullananların yer yüzünde bir ilâhî gölge halinde dolaştıkları kabul edildiği zamanda da memur, mukaddes bir gölgedir.

Eski Mısırın meşhur Kâtip Heykeli, ilâhlarla münasebeti olan sır dolu bir insandır.

Hiyeroğlif bunun için ancak ilâhî kudrete yaklaşanlar için bir mâna ifade eder.

İmparatorluklarda memur gerçi ilâhî akrabalara malik değildir. Hükümdar onları sokaktan alıp saraya oturtur. Sedirden alıp cellâda teslim edebilir. Otoritenin icra vasıtasıdır. Şan ve şeref onun tek timsalidir.

Ampir mertebeler silsilesine riayet eden, basamak, basamak yükselerek irtifaı kademeleştiren bir rejimdir. Tıpkı bisiklete binmiş bir insana benzer.

Başı yükseklere karşı eyiktir. Mazlûmdur. Fakat ayakları daha aşağıda olan şeylere karşı zalim ve hâkimdir.

Bu devrin memuru da emir kuludur. Fakat o, kendinden önceki kademedeki insana hizmet ile mükelleftir.

Onun mesuliyeti, şanı ve şerefi sadece efendisine karşıdır.

İlâhların nimetlerinden indirildikten, halklar ilâhların tahtına oturduktan sonra memurun vazifesi yine devam etti.

Devlet hâkimiyetinin menbaı olan halkın iradesine icra vasıtası oldu. Fakat bu defa memur için iki taraflı bir hizmet görmek mecburiyeti hasıl oldu.

İlâhlar yalnız emrederler, imparatorlar yalnız kumanda ederlerdi. Halk ise hem emreder, hem kumanda eder, hem de bu emre, bu kumandaya itaat eder.

Memurun demokrasilerde karşılaştığı şeklin en mühimmi budur.

Halkın her arzusuna imparatorun arzusunu itaat eder gibi etse anarşi olur. İmparator tektir. Halk kütledir.

İtaat etmesine memurluğun bünyesi dışına çıkar. Çünkü bu mesleğin vasfı emir almaktır. Bunun için demokrasi devrinde memurun vazife ve salâhiyetini hukuk devleti mefhumuna göre tayin ve tahdit etmek zarureti hasıl olmuştur.

Modern memurun tipini tayin eden hukuk telâkkisi ve müsbet dünya görüşüdür. Biz istihale devrinde bulunduğumuz için, modern memurun tam tebellûr etmiş tipini bulamıyoruz. Cemiyet kristalize oldukça onu da göreceğiz.

Ancak önümüzde tarihî birçok misaller mevcuttur. Bu misaller Avrupa ve Amerika demokrasilerinde yapılan tecrübelerden ibarettir.

Değerli ve genç bir muharrir ve fikir adamı olan Şükrü Adal bize bu hususta dünya otoritelerinin modern memurun vasıflarını tayin eden mütalealarını ve kanun hükümlerini toplamış ve güzel bir cilt halinde ortaya çıkarmıştır. Modern bir memurun ne olduğunu bu kitap kadar güzel bir şekilde tasvir eden esere nadir tesadüf olunur. Genç müellifi tebrik vazifemizdir.

SADRİ ERTEM

Üsküdarda define aranacak

Arayıcılardan biri izahat veriyor

Üsküdarda İnhisarlar İdaresi bekçilerinden Muhittin, Mehmet ile inşaat kalfalarından Ahmet vilâyete müracaatta bulunarak define aramak üzere müsaade istemişlerdir.

Vilâyet bunlara resmî müsaadeyi vermiştir. Muhittin, defineyi nasıl keşfettiğini şöyle anlatmıştır:

"— Kandilli ile Hekimbaşı çiftliği arasında, sakıt hanedan azasından eski veliaht Yusuf İzzettine ait çiftliğin müştemilâtı dan metrûk bir mahzen vardır. Burada yıllarca evvel keçi besliyen Marika isminde bir kadın oturmaktaymış, mahzeni de keçi ağılı olarak kullanıyormuş. Mütareke yıllarında bir gün iki erkek ve bir kadın buraya gelmişler, ellerindeki bir kroki ile tetkikat yapmışlar. Sonra Marikayı çağırarak ona:

— Sana yüz elli lira verelim, demişler. Burada antika eserler var. Biz gizlice burasını kazacağız. Kimseye bir şey söylemiyeceksin. Eğer aradıklarımızı bulursak sana daha birkaç yüz lira veririz.

100 lirayı da vererek ertesi günden itibaren mahzen civarını da bir mahalli kazmağa başlamışlar.

Hafriyat on beş gün kadar sürmüş, toprağın altında lök adı verilen eski kale duvarları inşasında müstamel yumurta akı, beziryağı ve horasandan mürekkep betondan daha mukavim kalın bir tabakaya tesadüf edilmiş, tam onu açacakları gün Amerikalılar ortadan kaybolmuşlar.

Sonradan Marika bunların kaçtıklarını öğrenmiş, ilk konuştukları gün de ellerindeki krokideki işaretleri gören kadın, burada üç nevi paradan mürekkep büyük bir servet gizli olduğunu, Evliya Çelebi Seyahatnamesinde, İstanbulun bânisi olarak gösterilen Roma hükümdarlarından (Tatyanos Tekfûr) un hazinelerinin gömülü olduğunu anlamış!..

Biz, üç sene devamlı tetkikat yaptık. Her üç arkadaş bu tetkikler neticesinde burada gizli bulunan bir milyondan fazla altın sikkenin çıkarılmasını kararlaştırdık. Vilâyete müracaat ettik. İzin verildi. Şimdi, pazartesi günü bütün muamelenin ikmalini umuyoruz. Hemen o gün kazılara başlıyacağız.

Doğum

Darülfünun profesörlerinden merhum Doktor Müştak'ın oğlu ve Haydarpaşa Nümune hastanesi eczacı başkalbaşı Bay Zahit Etenin bir kızı dünyaya gelmiştir. Uzun ömürler dileriz.

ŞEHİR İÇİNDE

Profesör Sadrettin Celâl

Maarif Şûrası hakkındaki düşüncelerini anlatıyor

Sadrettin Celâl

Maarif Şûrasına giden Üniversite profesörlerile müfettiş ve öğretmenler tamamen şehrimize dönmüşlerdir.

Şûra, neticeleri etrafında Üniversite pedagoji profesörü Bay Sadrettin Celâl Antel kendisile görüşen bir muharririmize ihtisaslarını şöyle anlatmıştır:

"— On iki gün - hattâ gece - hummalı bir faaliyetle çalışan Maarif Şûrası, memleket maarif hayatında bir dönüm noktası teşkil edecektir kanaatindeyim. Çünkü bu Şûrada maarif meseleleri, sadece, bir pedagoji meselesi olarak değil, belki, memleket içtimaî ve iktısadî şartlarına, ihtiyaçlarına ve imkânlarına bağlı ve uygun ve bir bütün olarak geniş bir surette tetkik edilmiştir.

En başta 14 milyon köylü vatandaş olduğu halde, bütün Türk milletinin maarif ihtiyaçlarına cevap verecek, bir maarif teşkilâtının esaslarını, maarifimizin inkişaf plânını tesbit etmeğe çalışmıştır.

Şûraya iştirak eden muarahaslar, genç ve kıymetli vekilimiz Hasan Âli Yücelin riyaseti altında, en geniş bir hürriyet havası içinde, maarif meseleleri hakkındaki noktai nazarlarını açıkça ortaya koymuşlar; uzun müzakereler, şiddetli fikir çarpışmaları olmuş ve maarifimizin müstakbel inkişafı bakımından çok hayırlı kararlar alınmıştır.

Şeker çuvalile yaralandı

Tahmil Tahliye amelesinden Halit, limanda şamandırada bağlı Makedonya vapurundan şeker çuvallarını boşaltmakta iken bir çuvalın başına düşmesile ağır surette yaralanmış, zabıta tarafından Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Sultanahmetteki feci otomobil kazası

Dün sabah Sultanahmette Sanatlar Mektebi sokağında bir otomobil kazası olmuş, şoför Vehabın idaresindeki taksi bir ihtiyara çarparak ağır surette yaralamıştır.

İhtiyarın üzerinde yapılan araştırmada hüviyetini isbat edecek bir vesika bulunamamış, Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmışsa da dün öğleden sonra ölmüştür.

Kaza, burada şayi olunduktan sonra, bu adamın Yerebatanda Karabaş Sebzeci sokağında oturan Osman olduğu tesbit edilmiş, ceset, morga kaldırılmış, şoför tevkif edilmiştir.

Üniversitenin yeni ders yılı kadrosu hazırlandı

Asistan ve Doçent kadrosu arttırıldı

İstanbul Üniversitesinin yeni ders yılı tedris kadrosu tesbit edilmiş bulunmaktadır. Vekâlet kadro üzerinde rektörlükle yaptığı temaslar neticesinde bazı tadiller de yapmıştır.

Yeni kadro bir Eylûlden itibaren tatbik mevkiine konacaktır.

Kadroda yapılan tadillerden sonra İstanbul üniversitesinin tedris heyeti şu şekli almıştır:

125 liralık 7; 100 liralık 5; 90 liralık 16 ordinaryüs profesör; 80 lira maaşlı 25, 70 lira maaşlı 3 profesör, 70 lira maaşlı 2 lâboratuvar şefi, 70 lira maaşlı 40; 60 lira maaşlı 22 doçent, 60 lira maaşlı bir teşrih prosektörü, 60 lira maaşlı bir arapça lektörü, 60 lira maaşlı 20 baş asistan; 50 lira maaşlı 25 birinci sınıf, 40 lira maaşlı 15 ikinci sınıf, 35 lira maaşlı 75 üçüncü sınıf; 70 lira maaşlı 50 dördüncü sınıf asistan.

Evvelâ asistanlığa girenler, hangi derecede olursa olsun bir yıl müddetle namzetlik devresi geçireceklerdir. Namzetleri rektör tayin edecektir. Namzetlik devresini muvaffakiyetle bitirenlerin asaletleri Vekâletçe tasdik olunacaktır. Memurluktan asistanlığa geçenlerin namzetlik müddeti müddetlerinin hesabında sayılacaktır.

Asistanlarla baş asistanların intihap, kabul, tayin, terfi ve infisal şekilleriyle istihdam müddetleri ve vazife ve memuriyetleri hakkındaki diğer hususlar Maarif Vekilliğince tesbit olunacaktır. Bu esaslar dairesinde herhangi bir derecede muvaffakiyetsizliği sabit olanların tayinlerindeki usule tevfikan atistanlıklarına nihayet verilecektir. Bu gibilere açık maaşı verilmiyecektir.

Tıb Fakültesinde klinik asistanlarına ihtisas vesikası almcıya kadar ücret verilecektir. Bunlardan asıl hizmete alınanlar üçüncü sınıf asistanlığa tayin olunacaklardır.

Yeni şekli ile üniversitenin doçent ve asistan kadrosu arttırılmakta ve asistanlık dereceleri kademelendirilerek, bunlara profesörler yanında yetişebilmek imkânı verilmektedir. Bu suretle ileride üniversitenin muhtaç olduğu ilim elemanları, yani doçentler ve profesörler muayyen yetişme merhalelerinden geçmiş olanlar arasından seçileceklerdir.

Yeni kadro ile İktısat fakültesine bir dekan kâtibi, bir kalem âmiri, bir kitaphane memuru, bir hesap memuru, iki kâtip ilâve edilmektedir.

Muallim mekteplerine parasız talebe alınacak

Her yıl olduğu gibi bu yıl da muallim mekteplerine kadro boşluğu nisbetinde parasız yatılı talebe alınacaktır.

Öğretmen okullarına girmek istiyen talebeleri evvelce bulunduğu okul idareleri ve muallim meclisleri tarafından seçileceklerdir.

Muallim meclisleri bu gibi talebelerin vaziyetleriyle meşgul olmak üzere 1 Eylûlden itibaren toplantılarına başlayacaklardır.

Maarif Vekili bugün Edirneye gidecek

Birkaç gündenberi şehrimizde bulunan Maarif Vekili Hahan Âli Yücel bugün Trakyada yapılan köy muallim mekteplerini teftiş etmek üzere gidecektir.

Vekile, ilk tedrisat umum müdürü İsmail Hakkı Tanguç refakat edecektir.

Bir kuyudaki fecî kaza!

Kuyucu Emin isminde biri, Bakırköyünde, Bay Şükrü Alinin köşkündeki kuyuyu tamir etmek üzere ipe bağlanarak kuyuya inmiş, fakat bir aralık ip kopmuş, Emin başı taşlara çarparak tehlikeli surette yaralanmıştır.

Eminin kuyu başında bulunan arkadaşları hususî tertibatla yaralı ustalarını yukarı almışlar, zabıtayı haberdar etmişlerdir.

Polis kuyucu Emini hastaneye kaldırmıştır.

İlân asarken düştü

Kadıköy Kuşdilinde tiyatro ilânlarını tiyatro civarındaki bir ağaca asmak istiyen Sami ağaçtan düşerek başından yaralanmıştır.

Ayağını dümen zincirine kaptırdı

Yalovadan köprüye gelmekte olan Faik kaptanın idaresindeki Ada vapuru, iskeleye yanaşırken yolcuların girmesi memnu olan dümen mahalline, Yalova yolcularından 10 yaşlarında Fartlu adında bir çocuk girerek oynamak istemiş, fakat sağ ayağını dümen zincirine kaptırarak ağır surette yaralanmıştır. Yaralı Şişli hastahanesine gönderilmiştir.

Araba çarptı

47 numaralı araba sürücüsü Süleyman arabasiyle Veznecilerden geçerken Fatihte oturan Pembe adında bir kadına çarparak yere düşürmüş, ve vücudünün muhtelif yerlerinden yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Süleyman yakalanmıştır.

Çocuklar arasında

Küçük Ayasofyada Güngörmez sokağında 33 numarada oturan İbrahim oğlu yedi yaşlarında Kâmil, aynı mahallede oturan 10 yaşlarında İsmet adında bir arkadaşını itmek suretiyle taşa düşürmüş ve yaralanmasına sebebiyet vermiştir.

HAVA TAKVİM

Devlet Meteoroloji Enstitüsünden alınan malûmata göre, dün hararet Uşak ve Ankarada 30, İstanbul ve Bursada 31, Edirnede 32, Antalyada 33, İskenderunda 34, İzmirde 35, Diyarbakırda 36, Bodrumda 37 dereceydi. Bugün hava, Karadenizin şarkında ve doğu Anadoluda bulutlu ve yağışlı, Egede açık, diğer bölgelerde bulutlu geçecektir.

Yusuf Ziya Ö...

Yeniden kefaletle ta... yesini istiyecek

Denizbankın Fındıklı Satye binasının alım satım kikatına ait dördüncü ... hâkimi Sami ve müddeiumuavini Sabrinin hazır... mütalea alâkadarlara tebliğ dilmişti.

Bunlardan haklarında tahkikatın açılması istenen kişi, vekilleri vasıtasiyle ... larını bu akşama kadar ... hâkimliğine vermiş bulunmalardır.

Öğrendiğimize göre bu... dan mevkuf bulunan ... bank umum müdürü ... Ziya Öniş, Denizbank mü... muavinlerinden Tahir Kev... Mühendis Neşet kefaletle ... yeleri hususunda bugün ... den müracaatta bulunacaktır.

Bu müracaat, kendiler... müddeiumumilikçe hakla... tatbiki istenilen maddeler... gayri mevkuf bulunanlar... bazıları hakkında da istenm... ne göre, onlar gibi, kendi... nin de serbest bırakılabilecekleri esasına istinat edilecek...

Çarpıştılar

Şoför Hüseyinin idaresinde... ki 2320 sayılı otomobil Beyo... lunda 3568 numaralı yük ... basiyle çarpışmışlardır. Ara... hasara uğramıştır.

Sunî pamuk ve yün

(Baştarafı 1 inci...

Türkiyenin gümrük tarifelerinde pamuklu ve yünlü mensucata tatbik edilmiyecek hususî maddeler vardır; gümrük memurları pamuklu ve yünlü maddelerini sunî pamuk ve sunî yünden yapılmış veyahut karıştırılmış mensucata aynen tatbik edemedikleri için limana gelen bazı malların mahreçlerine gönderilmesi meselenin halledilmesi demek değildir; yapılan ticaret muahedeleri müzakerelerinde bu türlü sunî yünler ve sunî pamuklardan yapılmış veyahut karıştırılmış mallar için de gümrük tarifelerine hususî birer madde ilâvesi istenecektir. Belki de bu cins yeni kumaşların sürümünü arttırmak için nisbeten daha hafif bir gümrük resmi alınmasında karar edilecektir.

O halde sunî pamuk, yahut sunî yün ile yapılmış yeni kumaşları hakiki pamuklu ve hakikî yünlü mensucata nisbetle daha ağır mı, yoksa daha hafif mi bir resme tâbi tutmalıdır?

Bir kere sunî pamuk ve sunî yünden yapılmış malları nisbeten daha hafif bir resme tâbi tutmak Türkiye gibi pamuk ve yün ihracatçısı olan bir memleket için kendi oturduğu dalı kesmek gibi bir şey olur. Sunî pamuktan ve sunî yünden yapılmış mensucatın memleketin ithalini menetmek en kestirme yoldur. Mümkün olmadığı takdirde bu türlü mensucat üzerine yünlü ve pamuklu mensucata nisbetle daha ağır bir resim koymalıdır. Esasen sunî kumaşlar hakikî pamuktan ve sunî yünden yapılmış kumaşlar hakikî pamuktan ve hakikî yünden yapılmış olanların bir kısım evsafını haiz olmadıktan başka onlar kadar dayanıklı da olmaz. Bundan almacak ağır resim dilğer yünlü ve pamuklulara nisbetle fiyatlarının yükselmesini mucip olacağı için bu suretle halk arasında revaçlarının önüne geçilmiş olur.

ASIM US

Pasif korunma münasebetile

Bugün hiçbir apartmanda bütün şartları aiz bir sığınak yoktur

esulleri bulmak lâzımdır

ün Dünya devletleri ordu- seferber etmiş, taarruz ve faa manevraları yapıyor. tetik üstünde. Herkes, imkânlarına göre, tertibat Biz de öyle yapıyoruz, cümleden olmak üzere, ya- İstanbulda pasif korunma beleri yapılacak. dafaa, dünyada, fertten tu- da devletlere kadar, en ides bir hak olarak tanın. Bir insanın müdafaa hak linden almağa kalkışmak manasile zulüm olur. Bu en cemiyet, azılı faillere nunen müdafaa hakkı ve hakkını istimal için lâ- len bütün tedbirleri alır. metimiz, her hangi bir ihtimaline karşı halkın aasını temin için kanunlar ış, tedbirler almıştır. arada da, yeni yapılan a- anlara, bütün korunma arını haiz birer sığmak ya- ını mecburî kılmış, nüfu- n kesif bulunduğu apartı- mahallelerde, halkın ko- at sebeplerini hazırlamış .

at ne yazık ki, bugün, he- hiç bir apartımanda korun- artlarını hakkile haiz bir ak yok gibidir. Mevcut o- ya kömürlük olarak kul- kta, yahut da, dükkân o- kiraya verilmektedir. Ye- lan apartımanların altla- yarısı yer altında, yarısı olan dükkânlar; işte bu türemiştir.

vlet tarafından gayet iyi dü- ış olan tedbirlerin tatbi- hasında almış oldukları kilden mesul kimdir? Bu yı, salâhiyettar kimseler dursun, burada söylemek ğim bir başka nokta var da sudur:

a işlerile uzaktan, yakın . alâkadar olanlar bilirler ki, yaptırılan binanın , muay- bir zaman zarfında, masra- çıkarması için, o binanın eceği kirayi iyi hesaplamak dır.

ınak yaptırmak mecburiye- olunduktan sonra yapılan arda, sığınak için ayrılan rin kirası, bina sahibini ya- o binadaki diğer daire . lâve edilmiş bulunmakta . Bu itibarla, bina sahipleri, y kaybetmemektedirler. Fa- ığınakları, başka şekillerde nmak suretiyle fazla bir at temin ettiklerinden, dev- halkın müdafaası için koy- tedbirler, bugün yukarıda anlattığım sebeplerden da tamamen aykırı bir şe tezahür etmiş oluyor.

başka noktaya daha işa- tmek istiyorum: Bazı apartımanların temel dai erinde, sığınak namile yerler terilebilir. Fakat, bunların ne ları var, ne de nizamnameye un malzemeleri mevcuttur. ınakların kapılarının, zanne- hem, hariçten içeriye hava miyecek şekilde intibak eder yette olmaları ve her sığı- ta, en azdan, bol miktarda bulunması lâzımdır.

Halbuki yoktur. Hususî şekil- görüştüğüm bazı kimseler, bu ddelerin icabında yerine geti- eceğini söylediler. İcabında ne ek? Müdafaa tertibatı alma- ı icap ettiren tehlike, anî teh dir; karşımızda mutaarrız va yette olanların kimseden sak- maya lüzum görmeden yaptık- da tehdit bir "yıldırım harbi,, iyetidir. Sığınaklarda, bilhas- sa hava taarruzlarına karşıdır. Tayyarelerin mesafeleri kısalttığını bilmiyor muyuz? Buradan adalara kadar gitmek için sarfedeceğimiz bir zamanda, umulmadık tehlikelere maruz kalabiliriz.

O zaman, "icabını teemüle,, mi varacağız? "İmtizaçlı kapılar,, ı Avrupaya, kumları müteahhitlere, münakasalarla, o vakıt mı sipariş edeceğiz?

Hüda negerde, böyle bir vaziyet vukuunda, yapılacak şey, bence, sığınaklıdır diye apartımanların kiralarını arttıran ve üstelik kanunun şartlarını doldurmamış olan bina sahiplerini, diğer mesullerle beraber tutup "ya hafız,, levhaları halinde, mütaarrız tayyarelere karşı tutmak tır.

Hiç olmazsa bu, son tesellimiz olur.

Fikret Adil

Bulgaristanda

Askerî hazırlık ve manevralar

Sofya, (Hususî) — Bulgaristanın Filibe ve hududumuza yakın mıntakalarda başlamak üzere olan manevraları için büyük hazırlıklar devam ediyor.

Otuz yaşına kadar olan gençler silâh altına çağırılmıştır. Sofya sokaklarında yapıştırılan cetvellerle, kara, deniz ve hava kuvvetlerine mensup ihtiyat zabit ve askerlerjn umumi seferberlik vukuunda hangi kıtalara nerelerde iltihak edecekleri bildirilmektedir.

Kara yoliyle Trakyadan memleketimize geçmek istiyen yolcular geri çevrilmektedir. Bu türlü yolcuların manevra sahasından geçmeleri yasak edilmiştir.

Harice sipariş edilen 200 bin gaz maskesi sivil halka adedi 170 Levadan tevzi edileceği ilân edilmektedir.

Bulgaristanda yerli maske imali için hazırlıklar yapılmaktadır. Fakir halka bu maskeler parasız verilecektir.

Romanyanın Dobruca hududunda da Rumen ordusu manevralara başlamak üzeredir.

Kadın kavgası

Gedikpaşada 63 numarada oturan Haykuhi ile Kumkapıda Sarayiçi sokağında oturan Mari arasında kavga çıkmış Saykaki Mari tarafından dövülmüştür.

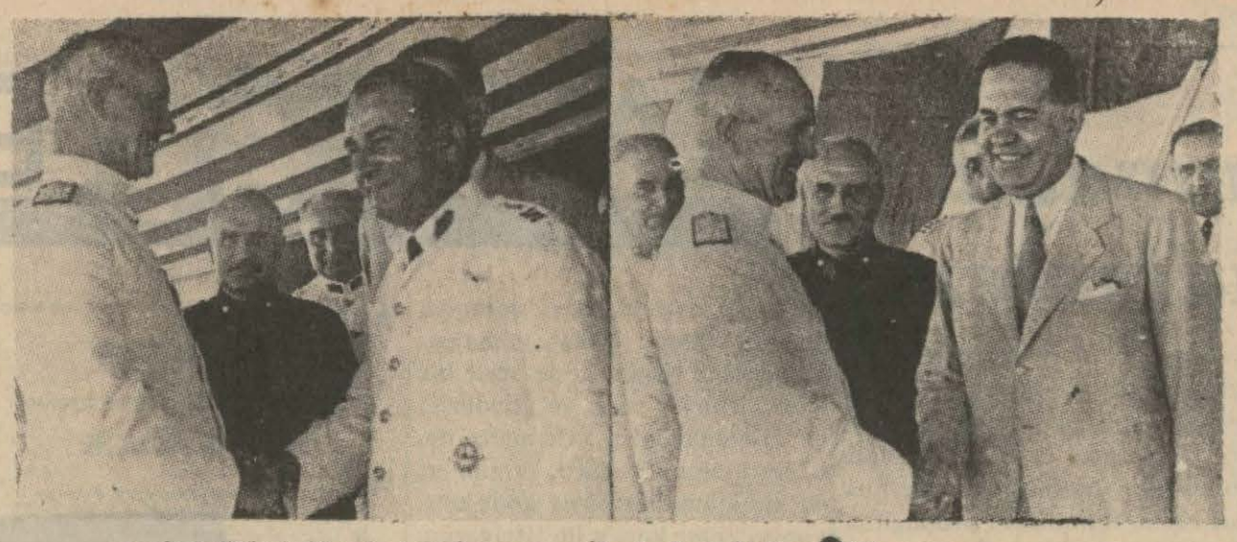

Amiral Şükrü Okanla vedalaşıyor — Amiral vali ile vedalaşıyor

Ingiliz gemileri gitti

Birkaç gündenberi limanımızda misafir bulunan İngilterenin Akdeniz filosu dün sabah saat 9 da top atmak suretiyle şehri selâmlıyarak limanımızdan ayrılmıştır.

Misafir filo, tarafımızdan da toplarla mukabele edilmek suretile uğurlanmıştır.

Amiral gemisi yavaş yavaş limandan çıkmış, diğer torpidolar da gemiyi takip etmişlerdir.

Filoyu torpidolarımız Marmara açıklarına kadar teşyi etmişlerdir. Filo, doğruca Maltaya gitmektedir.

İzmir, 6 (A.A.) — Dört gündenberi limanımızda bulunmakta olan Akdeniz İngiliz donanmasının Malaya safıharp zırhlısı bu sabah tam saat 10 da limanımızdan ayrılmış ve Ege denizine açılmıştır.

İzmir halkından binlercesi sandal, motör ve yelkenlilerle Malayayı sevgi tezahüratı ile uğurlamışlardır.

MALAYANIN KUMANDANI DİYOR Kİ...

İzmir, 6 (A.A.) — Malayada dün geceki suvare esnasında "Yeni Asır,, başmuharriri Hakkı Ocakoğlu kumandan Toverden İzmir ziyareti hakkındaki ihtissalarını öğrenmek ricasında bulunmuş, kumandan şu cevabı vermiştir:

"İhtisasımı soruyorsuunz. Bunu ifade edebilmek çok güç bir meesledir. Karaya ilk ayak bastığımız gün karşılaştığım manzara ve şiddetli alkışlar beni çok müteheyyiç etti. Bilhassa valinin ziyaretinden çıkarak kumandana giderken selâm vazifesini ifa eden askerlerin karşısındaki halkın candan sevgi tezahürleri itiraf edeyim ki, beni adım atmakta müşkülâta uğrattı. Müteakip ziyaret ve gezintilerimizde gördüğümüz çok dostane ve candan hüsnü kabul bizi kendi evimizden farksız bir muhitte bulunduğumuz hissini verdi. Şurasını da ilâve edeyim, ki bu tezahürat yalnız şahsıma mahsus kalmış değildir. Her akşam gemiye geldiğim zaman gezintilerden avdet eden askerleri erbaşları ve zabitleri istiçvap ettim. Hepsinin ayrı ayrı bana bildirdikleri benim gördümlerimden farksızdı. Dost ve misafirperver Türk milleti bilâistisna bütün İngiliz denizcilerine sevgi tezahürleri göstermekte birbirleriyle yarışa çıkmışlardı. Size şunu söyliyeyim ki, burada dört gün kaldık. Eğer daha dört gün kalsaydık, bu sevgi bağlarından kurtulup gitmek bizim için haylı müşkül olacaktı. Bugün spor sahasında İzmir halkının centilmenliğine hayran oldum. Kendi sporcuları kadar bizim oyuncularımızı da heyecanla teşçi ediyorlardı. Bu spor terbiyesinin centilmenliğinin canlı ve güzel bir tezahürüdür. Bu kıymetli ziyaretin unutulmaz hatıralarını kalplerimizde saklıyacağız. İlk fırsatta sizleri tekrar görmek, ziyaret etmek bizim için bahtiyarlık olacaktır. İzmir makamatına ve centilmen İzmir halkına teşekkürlerimizi ifade için kelime bulamıyorum dersem buna inanınız.

Muharririn, bu tezahürlerin tarihten hız alan bir dostluğun ifadesi olduğunu söylemesi üzerine kumandan Tover, gördüğü manzaralardan sonra Türk - İngiliz dostluğunun aslâ sarsılmaz bir kıymet olduğunu beyan ederek sözlerini bitirmiştir.

Sovyet-Japon harbi

(Baş tarafı 1 inci de)

Bugünlerde bir çok hava muharebeleri de olmuştur.

28 temmzuda, Sovyet - Mogol tayayreleri bir hava hücumu esnasında hiç bir zayiata uğramaksızın beş Japon tayyaresini tahrip etmiştir.

Japon hava kuvvetleri bilhassa 29 temmuzda büyük bir faaliyet göstermiştir. Mogol toprakları üzerinde vukubulan birçok müsademeler neticesinde Japonlar 29 temmuz günü 32 tayyare kaybetmişlerdir.

Ayni gün, Sovyet - Mogol tayyareleri, Tokyo , Figudi adlarında iki Japon pilotu ile teğmen Tabubiyi düşürmüşler ve esir almışlardır. Dört Sovyet - Mogol tayyaresi üslerine dönmemiştir. Bunlar araştırılmaktadır.

31 temmuzda, müteaddit hava muharebeleri olmuş ve Sovyet - Mogol tayyareleri Japonların beş avcı tayyaresini düşürmüştür.

Sovyet - Mogol tayyarelerinden biri üssüne dönmemiştir.

1 ağustosta, Japon bombardıman tayyareleri Mogol topraklarını istilâ etmişse de, Sovyet - Mogol hava kuvvetlerinin ve hava bataryalarının ateşi önünde harbi kabul etmeksizin Mançuri arazisine çekilmişlerdir.

Sovyet - Mogol tayyareleri bunları takip etmiş ve ikisini düşürmüştür. Bir Sovyet pilotu hafif surette yaralanmış ve tayyare meydanına salimen inmiştir.

Ayni gün öğleden sonra Japon tayyareleri tekrar Sovyet - Mogol mevzilerini bombardımana teşebbüs etmişse de hava bataryaları ve avcı tayyareleri taarfından tardolunmuştur.

2 ağustosta sabah saat sekizde Sovyet - Mogol tayyareleri düşman tayyare meydanını bombardıman ederek sekiz tayyareyi tahrip eylemiş ve havalanan diğer üç tayyareyi de düşürmüştür. Sovyet - Mogol tayyareleri zayiata uğramamıştır.

3 ağustosta, Japon bombardıman tayyareleri avcı tayyarelerinin himayesi altında olarak Sovyet - Mogol kıtaatına taarruz teşebbüsünde bulunmuştur.

Fakat Sovyet - Mogol avcı tayyareleri bunları tardetmiştir. Japonların iki tayyaresi Mogol topraklarına düşürülmüştür.

4 ağustosta, Japon bombardıman ve avcı tayyarelerile Sovyet - Mogol hava kuvvetleri arasında iki müsademe olmuştur.

Japonların on tayyaresi düşürülmüştür. Bir Sovyet - Mogol tayyaresi üssüne dönmemiştir.

Cumhurreisimiz Boluda tetkiklerde bulundu

(Baştarafı 1 incide)

Şehir ve civarındaki bu gezintilerinden ve tetkiklerinden dönüşlerinde doğruca hükûmet konağına teşrif eden İsmet İnönü, Akçakoca, Düzce ve Gerede kazalarından gelmiş bulunan heyetlerle ve Bolunun çiftçi ve esnaflariyle görüşmüşler ve Bolu vilâyetinin her sınıf halkını temsil etmekte olan bu heyetler Büyük Şeflerine dileklerini açıkça ifade eylemişlerdir.

Reisicumhurumuzun büyük bir alâka ile dinlediği ve muhtelif mevzular üzerinde muhataplarına sualler tevcih ettiği bu görüşmeler arasında dilek sahipleri, maden ve odun kömürü işleri, Bolu ve civarı yolları ile Boluyu Ankaraya ve Adapazarına bağlıyan anayollar, orman sahalarında devlet orman emanejman işleri, devlet ormancılığının biran evvel faaliyete geçirilmesi, tütün alım satımı üzerinde durmuşlardır. Yine bu arada Gerede heyeti, tiftik ve orman işleri ile küçük sanatlar ve yün ipliği meselelerine, Düzce heyeti de ziraat mahsullerinin satışı, harman makineleri ihtiyacı, ay çiçeği pancar ekimi mevzularına ve Akçakocalılar da fındık istihsalât ve ihracatı ile yol işlerine temas eylediler.

Akçakocalılar dilekleri arasında adliye teşkilâtına, ziraat bankasına ve kazaları içinde yapılacak resmî binalara Cumhurreisimizin yüksek alâkalarını bilhassa rica ettiler.

Millî Şef ile görüşmek şerefine nail olan ve vilâyet merkezinin muhtelif sınıflarını temsil edenler ise, hemen bütün vilâyetin başlıca bir çalışma mevzuu olan orman amenejman işi ile möblecilik ve mensucat meseleleri üzerindeki dileklerini bildirdiler ve Boluda bir mensucat fabrikası kurulması istirhamında bulunurken vilâyetin başlıca ihtiyaçları arasında bulunan iplik işine temas ederek iplik fabrikalarımızda 6, 7, 8 ve 10 numaraya kadar iplik çıkarmalarını istediler.

Cumhurreisimiz Bolu vilâyeti halkının bu dileklerini geç vakte kadar dinlemişler ve hükûmet konağından ayrılırken de Boluda ve Bolu vilâyetinin muhtelif yerlerinde yapılacak olan binaların maketlerini yakin bir alâka ile tetkik buyurmuşlardır.

Görüp düşündükçe

Atanın eli

Dünkü "Vakıt,, da, Türk Tarih Kurumunun çıkardığı fevkalâde sayısından alınmış bir yaprak vardı. Bu sayı, "Atatürk,, ü anmak uğrunda çıkarıldığı için olduğu kadar, taşıdığı bir el resmi için de mukaddes bir şey olmuştur.

"Sinanın heykelini yapınız!,, cümlesi ve onu yazan Atanın sağ eli yanyana konulmuş.

Bunları gördüğüm dakikada bir an için şarkın o büyük mimarî dehasını hayata çekmek, Ankara stiasyonunun sağındaki tepede dolaştırmak istedim.

O tepeyi bir mermer ve tunç şahikası haline ancak o, koyabilir ve ancak onun kuracağı bu şahika, Atamıza türbe olabilirdi.

"Sinan,, a heykel isteyen Ataya karşı, bu, zaten "Sinan,, için de bir borçtur.

Bilmem, bu çizgiden ele, siz de benim gibi dikkatle uzun uzun baktınız mı? Derisi altında sinir yerine bir şimşek ve yıldırım şebekesi taşıyan Atanın eli, dıştan ne güzel görünüyor. İnce, parmaklar, yumuşak kıvrımlı parmaklar, uzun ve nazlı parmaklar.. Kılıç kabzasında, düşman gırtlağında, o kadar sert ve yalçın bir pençe haline gelen, hisar gibi mazileri yıkan taassup mağarasının kayadan kapılarını koparan el bu idi işte. Bu nazik, bu zarif ve bu güzel el.

Onu bugün karşımda görünce, içimde bir kere daha 10 teşrin 1938 sabahı oldu. Bir kere daha o sabahın acısile vurul - dum.

Bu satırlara, ben Tarih Kurumunun hedefleri ve misyonu hakkında konuşmak için başlamıştım. Gözüm o ele, o elin "Sinan,, a heykel isteyen buyruğuna iliştikten sonra hepsini unuttum. Karşımda yalnız o kaldı. Yazım o avucun dışına çıkamadı. Zaten çıkmaktan da büyük günah olamazdı.

Hakkı Süha Gezgin

Hususî Havadisler

Dünkü posta ile gelen İngilizce "Daily Sketch,, gazetesi "Hususi,, kaydile aşağıki havadisleri vermektedir:

* Almanların İtalyan müesseselerine hulûlü bankalara kadar genişlemektedir. Büyük İtalyan bankalarına elli kadar Nazi müteahassıs getirilmiştir. Bu mikdar gittikçe artmaktadır.

***

* Göbels, İngiltere ile Lehistan arasında 5,000,000 mark istikraz meselesine dair olan anlaşmazlık üzerinde geniş mikyasta propaganda yapmağı tasarlamaktadır.

Lehistan bu parayi, şimdiye kadar verilmiş kredilere ilâve olarak altın olarak istemişti. Almanların yapacağı propaganda bu gecikme üzerinde olacak, ve İngiliz hükûmetine itimat etmemek hususunda bir misal olarak gösterilecektir.

***

* Japonya, büyük meseleleri gittikçe artmakta ve ciddiyet peyda etmekte olduğundan küçük meseleleri şimdiden halletmek yolunu tutmaktadır.

Bu cümleden olarak uzun zamandanberi Ruslarla aralarında ihtilâf mevzuu teşkil eden "Sakalin adaları,, meselesi üzerinde Ruslarla uyuşmağa girişecektir.

* * *

* Alman propaganda nezareti 700,000 Alman bulunan Macaristanda propaganda maksadile 1.000.000 İngiliz lirası sarfetmeğe karar vermiştir.

* * *

* İsviçre hükûmeti, ihtiyat efradına evlerinde muhafaza etmek üzere silâh ve cephane vermiştir. Anî bir istilâya uğramak endişesi hüküm sürmektedir.

Mihver devletleri tarafından Fransaya bir hücum vaki olduğu takdirde İsviçrenin bir üs olarak kullanılacağı bedihidir.

Sofya mektupları:

Yugoslavyada geçen hâdiseler

Sofya, (Hususî muhabirimizden) — Yugoslavya Skoppiştimasında meşhur Hırvat lideri Spepan Radiç'in öldürülmesi hâdisesinden sonra Hırvatlarla Sırplar arasında hâd bir şekle giren gerginliğe nihayet verilmek üzeredir.

Hırvat meselesi müzmin bir hastalık gibi Yugoslavyayı yıllardanberi dahilen kemirip duruyordu. Bu hastalık, zaman, zaman birçok safhalar geçirmiş ve diktatör General Jifkoviç'in Yugoslavyada tesis ettiği şiddet rejimi senelerinde en müfrit bir raddeye gelmişti.

Yugoslavya devletinin bânisi olan merhum Kral Aleksandrın öldürülmesinden önce Hırvatlar daha mutedil ve daha müsalemetkârane bir hattı hareket takip ediyor ve Krala karşı sempati besliyorlardı. Fakat, Hırvat ekseriyetinin içine girdiği çiftçi partisinin dışında kalan müfrit ve ihtilâlci bir gurup vardı, ki bunlar ele, avuca sığmak stemedikleri için Makedonya komitesinin müfrit grubu ile anlaştılar ve Kral Aleksandrı Marsilya sokaklarında öldürdüler.

Bu menfur suikast hâdisesi Sırplarla Hırvatları müthiş düşman yaptı. Jifkoviç idaresi, Hırvatlara karşı takip ve tazyik siyasetine girişti; bunun neticesinde de, daha beş sene evvel vukuu beklenen ve Kral Aleksandrın tahakkuk ettirmeği o zaman gaye edindiği Sırp-Hırvat anlaşması geçikti.

Jifkoviç - hükûmetini, o zaman maliye nazırı olan Doktor Stoyadinoviç'in başvekâlet ve hariciye nazırlığını deruhte ettiği radikaller kabinesi istihlâf ettikten sonra rejim yumuşadı ve Hırvatlarla sırplar yeniden anlaşmak yoluna girdiler.

Fakat, Hırvatlar lideri Doktor Maçekin ileri sürdüğü kanunu esasinin tadili teklifini Stoyadinoviç kabul etmedi, Kral Peter sinni rüşte varıncaya kadar devletin temel yasasında değişiklik yapılması muvafık görülmeyordu. Maamafih, Yugoslav devleti çerçevesi içinde bulunduğu halde Belgrada karşı daima çekingen ve soğuk davranan Zağrebin bu hattı hareketi Yugoslavyanın dahilî nizamı ve haricî prestiş ve nüfuzuna engel oluyordu.

O derecede, ki Anşlustan sonra Hırvatlara koşmu ve hudut olan Almanların propaganda sayesinde Hırvatları kandırarak Yugoslavların hudutlarından ayırmak istiyeceğini bile iddia edenler bulunmuştu.

Filhakika, Alman Gestapo teşkilâtı bu uğurda hayli emek ve para sarfettiği halde, Hırvatlar Sırp kardeşlerinden ayrılarak yabancı ve mağrur bir milletin tahakküm ve nüfuzu altına girmenin istikbalde doğuracağı mahzurları anladılar ve Alman propagandasına kapılmadılar.

Büyük bir vatanperver olan doktor Maçek Yugoslav bütünlüğüne zarar verecek herhang bir teşebbüse meydan vermek istemiyeceğini ve taraftarlarının böyle bir gaye peşinde koşmayıp Hırvatistanın, Yugoslav devleti hudutları dahilinde bir muhtarıyete nailiyeti ile iktifa edileceğini ilân etmişti.

Doktor Maçekin hüsnü niyetle ortaya çıkarak Belgrada el uzatması neticesidir, ki Doktor Stoyadinoviçten sonra bugünkü İsvetkoviç kabinesini iktidar mevkiine getirdi.

Nisan ayında Doktor Maçekle Başvekil İsvetkoviç arasında ilk anlaşma imzalandı. Fakat, Niyabet meclisi o zaman bu anlaşmayı tasvip etmemişti. Müzakerelere devam olundu ve nihayet katî ikinci bir anlaşma yapıldı.

Henüz resmen tebliğ edilmemekle beraber Karlovats mevkiinde geçen hafta içinde Doktor Maçekle İsvetkoviç arasında katî şekil kaleme alınan anlaşma ile, Yugoslavyanın ezelî ve ebedî bir hastalığına deva bulmuş oluyor.

Yeni anlaşmaya göre, Hırvatlar, Yugoslav devleti hudutları içinde merkezi Zağrep olduğu halde ve Dubrovnik sahillerini de içine alan muhtar bir idareye sahip olacaklardır. Bosna müslümanlarına muhtar idare verilmiyecektir. Kanunu esasi değiştirilmyecektir.

Sofya:
M. Necmeddin DEİORMAN

Bu senenin yeni modellerinden

SARI ESİRLER

Yazan: 138 Nobel mükâfatını kazanan **Pearl Buck** — Çeviren: **İbrahim Hoyi** — 40

Onlara dair bir şey sormaya cesaret etmedi. Fakat yılmaksızın yükünü taşıdı, acele acele bir kâse pirincini yedi, ve gündüzleri de samandafın arkasında deliksiz uykusunu çekti. O günlerde hiç kimse biribirile konuşmuyordu. Şehir korku ile titriyordu. Herkes yapacağı işi çarçabuk görüyor, evine giriyor ve kapısını kapıyordu.

Krepüskül zamanında, artık klübelerin dışında gevezeliklerden eser kalmamıştı. Çarşılarda pazarlarda yiyecek bulunan tezgâhlar boşalmış, tam takır kalmıştı. İpekli satan mağazalar, parlak bayraklarını indirmiş, içeriye almışlar ve büyük dükkânlarının cephesini biribirine muhkem surette geçen kalın tahta kepenklerle kapamışlardı. O kadar ki öğle vakti şehirden geçildimi de, bütün ahalinin uykuya yatbıı olduğu sanılırdı.

Her yerde düşmanın yaklaşmakta olduğu fısıldanıyordu. Malları mülkleri olanlar korkulorlardı. Fakat Vang Lung korkmuyordu. Ne de kulübede oturanlarda bu his vardı. Üstelik, onlar bu düşmanın kim olduğunu bilmiyorlardı. Sonra kapbedecek bir şeyleri de yoktu. Zira canlarını bile verseler büyük bir şey kaybemiş sayılmazlardı. Düşmon yaklaşıyorduysa, varsın yaklaşsındı. Bu hallerinden daha beteri olacak değildi ya.. Bununla beraber, herkes keidi işile meşgul oluyor, hiç kimse açıktan açığa biribirile konuşamıyordu.

Sonra ticaret evlerinin müdürleri, nehir boyundan veya evlerden nehir kenirma kutuları getirip götüren işçilere, artık tezgâhlarda mal satacak ve alacak kimse kalmadığı için, bir daha işe gelmelerine lüzum kalmadığını söyledi. Böylece Vang Lung gece gündüz kulübeden dışarıya çıkmadı ve işsiz kaldı. Buna ilk önceleri sevindi. ücudü bir türlü dinlenmek bilmiyor gibiydi. Onun için de ölü gib yattı durdu. Fakat çalışmadığı takdirde, para da kazanamıyordu. Ve bir kaç kısa gün içinde ellerinde kalan mangırları harcadılar, Vang Lung ne iş yapabilirim diye de engin bir fütürla oraya buraya baş vurdu. Başlarınaâ gelen bütün medâketler yetişmiyormuş gibi, umumî mutfakların kapıları kapandı, ve bu yolda fakirlere yiyecek temin, tedarik edenler kendi evlerine çekilerek kapılarını kapadılar. Ne yiyecek vardı. Ne de iş kalmıştı. İnsanın kendisinden dilenebileceği bir kul da sokaklardan geçmez olmuştu.

Vang Lung kızını kollarına aldı. Kulübesinde oturdu. Ona bakarak yumuşak bir sesle:

Küçük budala.. ddi, içinde yiyecek içecek oln ve vücuduna bütün bir parçadan yapılmış elbise bulabileceğin bir büyük eve gitmek ister misin? Çocuk babasının söylediklerinden hiç bir şey anlamıyarak gülümsedi, ve onun kendisine dikilmiş olan gözlerine hayretle dokunmak için küçücük elini kaldırdı. ang Lung buna tahammül edemedi. Karısına seslendi:

— Bana bak, büyük evde hiç dayak yemiş miydin?.

Kadın küskün bir sesle düpedüz cevap verdi:

— Her gnü dayak yerdim.

Vang Lung tekrar bağırdı:

— Bir paçavra kuşakla mı, yoksa ip veya bambo dalı ile mi döverlerdi?

Kadın yine o ölü sesile konuştu:

— Beni katır dizgininden yapılma kayıştan bir kamçı ile dayak yerdim. Bu kamçı, mutfakta asılı dururdu.

Geçirdiği şeyleri Vang Lung aklından geçirdiği şeyleri karısının pek iyi bildiğini anladı. Fakat son ümidini de ortaya atarak:

— Çocuğumuz, daha bu yaşta iken bile güzel ve sevimli bir kızdır. Söyle bakayım, güzel esirleri de döverler miydi?

Kadın, esirleri ister dövmüşler, ister dövmemişler umurunda değilmiş gibi kayıtsızca cevap verdi:

— Elbette.. keyifleri ne isterse onu yaparlardı. Güzel esirleri ya döverlerdi veyahut da yatağa götürür, atarlardı. Yalnız bir adamın yatağına değil; onu o gece arzulayan herkesin de yatağına götürürlerdi. Genç "sahip„ler de birbirlerine girerler, şu veya bu esir (!) için pazarlığa girişir, ve:

— Madem ki bu gece seninledir, ben de yarın ondan istifade ederim, derlerdi. Ve nihayet bir esirden bıktılar mıydı, bu sefer uşaklar, genç sahiplerinden arta kalan esir için kavga eder, pazarlıklara girişirlerdi. Bu da, esir güzelse, ve çocukluk çağından çıkmadan evvel olurdu.

O zaman Vang Lung homurdandı, çocuğu göğsüne bastırdı, ve ona tekrar ve tekrar hafif bir sesle:

— Ah, zavallı budala.. Zavallı budala.. dedi durdu. Fakat içinden köpüren bir sele kapılmış bir insanın haykırışı gibi haykırıyor, ve başka çıkar yol yok.. Başka çıkar yol yok.. diye düşünmekten kendisini alamıyordu.

Kitabın metninde geçen esir kelimesi, Çinde yalnız kız ve kadınlara verilen bir isimdir. Çinlilerce kadının bir kıymeti olmadığı için onlar hesaba katılmaz, ve asıl olan da erkek çocuktu.

İ. H.

Vang Lung bulunduğu yerde otururken birden sanki gök parçalanıyormuş gibi çatırtılı bir ses koptu ve her birisi düşünmeden kendilerini yere attı. Yüzlerini kapadılar. Zira, o müthiş korkunç gürültü uğultusu kendilerine yetişecek, onları parampar ça edecekti. Sanki Vang Lung bu müthiş sesten ne gibi bir felâket doğacağını bilmeden eliyle kızının yüzünü siper etti. İhtiyar adam da, Vang Lungun kulağına: Ömrümde böyle birşey işitmemiştim.. diye bağırdı, çocuklar ise korkudan cıyak cıyak haykıştılar.

Fakat O-lan gürültü kaybolur olmaz etrafı sessizlik kaplayınca başını kaldırdı:

— Artık duyduklarım meydana çıkıyor.. Düşman şehir kapılarından içeriye girmiş..

Dedi. Hiç kimse cevap vermeğe vakıt bulamadan şehrin üzerinde bir feryat, gittikçe artan bağırışmalar yükseldi.

Bu ses, bir kasırganın yaklaşmakta olduğunu haber veren rüzgâr gibi hafifti, sonra derinden derine akseden uğultu, galgala halini alarak bütün sokakları kaplayıncaya, sokaklardan taşıncaya kadar şiddetini arttırdı.

O zaman Vang Lung kulübesinde oturduğu yerde dimdik kalıverdi. Bedenine garip bir korku yayıldı,, öyle ki bu korkunun sahiplerinin dininde kıvır kıvır kımıldandığını hissetti, ve kulübede bulunanların hepsi dimdik oturarak, bilmedikleri birşeyi bekliyerek birbirlerine bakıştılar. Fakat bir araya toplanan insan oğullarının gürültüsü, patırtısı ile her birisinin ulur gibi bağrışmasından başka bir ses yoktu.

Derken, duvarın öbür tarafından ve pek de uzaklarından olmayan bir yerden bir kapının menteşeleri üzerinde gıcırdadığını, ve istemiyerek açılırken homurdanır gibi olduğunu duydular, ve bir kere, akşam karanlığında Vang Lung konuştuğu bambu pipolu adam birden başını kulübenin aralığından uzatarak haykırdı:

— Daha hâlâ burada oturuyor musunuz?. Beklediğimiz saat çaldı. Zengin adamın kapıları bize açıldı.

Ve O-lan, sanki efsûn yapmış gibi adam konuşmakta devam ederken kolunun altından sürünerek etrafta kayboldu. O zaman Vang Lung ağır ağır ve yarı sersem bir halde ayağa kalktı. Kızını yere bıraktı, dışarıya çıktı. Orada, zengin adamın demir kapılarının önünde bağıran, çağıran ve haykıran bir ayak takımı yığını, kalabalığı, hızlanarak sokaklardan taştığını duyduğu o kaplan gibi vahşî bağırışları, hep bir aradaki uluyuşları ile öne doğru atılıp katlıyorlardı. Vang Lung biliyordu ki, bütün zengin adamların kapıların da, açlıktan ölen ve esir hayatı yaşayan şimdi de hür olunca keyfi istediğini yapan bu uluyan kadın, ve erkek kalabalığı daima bulunuyordu.

üyük kapılar aralanmıştı. Halk ayakları birbirinin üstünde, vücutları birbirine yapışık ve sımsıkışık bir halde, adeta bir vücut muş gibi ileriye doğru aktı. Arkadan acele, telâşla gelenler, Vang Lungu da yakalıyarak kalabalığın içine soktular. Ve Vang Lung bütün olup bitenlerden aşırı derecede sersemlemiş, şaşırmış bir halde, ne yaptığı, yapacağını bilmeden arzusuna rağmen bu kalabalığa katıldı.

Vang Lung böylece kalabalığın çokluğundan ve tazyikinden ayağı nadiren yere değerek büyük kapıların eşiğinden sürüklenerek geçti. Her taraftan, kızgın vahşi hayvanların durup dinlenmiyen homurdanmasını andıran ulumalar, bağrışmalar yükseliyordu.

Vang Lung, avludan avluya sürüklendi, en iç tarafla
irelerden geçti ve bu ev
yan kadın ve erkekler
rine rastlamadı. Burası b
deki kayaların arasında
nan turfanda leylâklar,
ğaçlarının çıplak dallar
altın çiçekler olmasa,
ölü bir saraydı sanki.. F
dalarda kurulmuş sofrala
yecek vardı.

Mutfaklarında da ateşle
nıyordu. Bu kalabalık,
zenginlerin oturdukları
içini biliyorlardı. Zira m
rın bulunduğu, uşakların
lerin yaşadıkları ön daire
çerek hanımların, efendile
ve zarif yataklarının, ip
valetlerini koydukları
kırmızı ve altın renkli la
tularının; işlemeli, kakma
saların ve iskemlelerin, d
rında yağlıboya parşömen
larının bulunduğu iç daire
diler.

Halk, bütün bu hazinele
tüne atıldı. Ellerine geçen
tılar. Her yeni açılan
çantadan çıkan herşeyi çe
pardılar; ve böylelikle iç
şırları, elbiseler, yatak ve
gan çarşafları, perdeler ve
lar elden ele geçti. Hiçbir
geçen şeyin farkında olma
olduğuna bakmadan ötekin
lindekini kapmaya çalıştı.

(Devamı var)

VAKIT

ABONE TARİFESİ

	Memleket içinde	Me...
Aylık	95	15
3 aylık	260	42
6 aylık	475	82
1 yıllık	900	160

Tarifeden Balkan
için ayda otuz kuruş d
Posta birliğine girmeyen
ayda yetmiş beşer kuruş
medilir.

Abone kaydını bildiren
up ve telgraf ücretini,
parasının posta veya ba
yollama ücretini idare k
zerine alır.

Türkiyenin her posta mer
VAKIT'a abone yazıl
Adres değiştirme ü
25 kuruştur.

İLÂN ÜCRETLERİ

Ticaret ilânlarının sa
satırı sondan itibaren ilk
falarında 40; iç sayfala
kuruş; dördüncü sayfa
ikinci ve üçüncüde 2; bi
4; başlık yanı kesmece
dır.

Büyük, çok devamlı,
renkli ilân verenlere ayr
indirmeler yapılır. Resmî
rın santim - satırı 30 ku

TİCARİ MAHİYETTE OL
KÜÇÜK İLANLAR

Bir defa 30, iki defası
defası 65, dört defası 75
defası 100 kuruştur. Üç
ilân verenlerin bir defası
vadır. Dört satırı geçen il
fazla satırları beş kuruş
sap edilir.

Vakıt hem doğrudan do
ya kendı ıdare yerinde, he
kara caddesinde Vakıt
altında KEMALEDDİN
İlân Bürosu eliyle ilân
eder. (Büronun telefonu:

Alemdar sinem
1 — Üç ahbap ç
lar eğleniyor
2 — Ormanlar

Yurtdaş;

Banka olmıyan zamanl
rımız: "Ak akça karagün
demişler,

Şimdi biz: Bankalardaki
hesapları, karagün dostu
ruz. Karagünlerinde dost

Ulusal E
Arttırma K

İngilteredeki Irlandalı tedhişçiler

Memleketi su altında bırakmak istemişler

Irlanda cumhuriyetçi kuvvetleri sorulan suallere ne cevaplar veriyor?

Fransızca Le Journal gazetesinin Londradaki hususî muhabiri Yves Moran yazıyor:

İngilterede yeni kabul edilmiş olan kanundan sonra dahiliye vekili Sir Samuel Hor'un bizzat idare ettiği tahkikat çok müsbet neticeler vermiş ve Irlandalı tedhişçilerin bir çok planları ele geçirilmiştir.

Yeni kabul edilmiş olan kanun Irlandalı tedhişçileri müşkül vaziyete düşürdüğü kadar sinirlendirmiz olduğundan bir plân hazırlıyarak Esekı bu mıntakalarda karaların yerlerin seviyesinden alçak olduğu yerlerdeki barajları yıkmak suretiyle İngiltereyi suya gark etmek arzusuna düşmüşler.

Fakat İngilterede Spesial Branş hafiyeleri bu suikasti çabuk haber alarak men'e muvaffak olmuştur.

Eğer bu suikast muvaffakıyetle neticelenmiş olsaydı, İngiltere çok büyük zararlara giriftar olacaktı.

Şimdi gece gündüz bütün barajlar daima nezaret altında bulundurulmaktadır. Derhal faaliyete geçen Skotland Yard memurları 19 yaşında bir kız ile bir delikanlıyı tevkif etmiştir. Bunların suikast tasavvurları ile yakından alâkadar oldukları öğrenilmiştir.

* * *

Irlanda cumhuriyetçi ordularına gönderilmiş olan bir sual listesine, Irlanda cumhuriyetçi ordusu neşriyat müdürü Michel Doyl imzalı bir vesika ile verilmiş olan cevaplar şunlardır:

— Irlanda cumhuriyetçi orduları İngilterede yapmakta olduk ları bu tedhiş hareketleriyle ne kazanacaklarını ümit ediyor - lar?

— Tedhiş hareketi mevzuubahis değildir. Bu, İngiltere hükûmetine resmen bildirilmiş olan bir harbi müteakıp yapılan askeri harekettir. Gayeleri gayet basittir: Umumî harpten sonra bir işgal ordusunun toprakımıza yerleşmesi neticesinde Irlandalıların başvurmuş oldukları çare ● aynıdır.

— İngilterededen Irlandalıların hicret ettirilmeleri hakkında yeni kabul edilmiş olan kanunun Irlanda cumhuriyetçi ordusun - daki akisleri nelerden ibarettir?

— Bizim iki şehrimizde 40 bin İngiliz tebaası vardır.. Hicret ettirilen Irlandalılar bunların yerlerine yerleştirilecektir.

— İngilterede faaliyttte bulunan kuvvetler de herkesin günde üç İngiliz lirası aldıkları söyleniyor.. Bunların yevmiyeleri nedir?

— Bunlara para verilmemektedir.

— İngilterede faaliyette bulunan kuvvetler ne şekilde tefrik edilmiş ve nasıl yetiştirilmiş - lerdir?

— Bunların kısmı azamisi gönüllülerdir.. Vücut kabiliyetleri mükemmel olan bu delikanlılar askerî disiplin altında sureti hususiyede talim ve terbiye görmüşlerdir..

— Irlanda cumhuriyetçi ordusunun Almanyaya dayanmakta olduğu söyleniyor.,

— Bu yanlıştır..

— Bilhassa, Almanyanın Irlanda cumhuriyetçi ordusunun Amerikada bir memuriyete büyük mikyasta para vererek taksim edilmek üzere Irlandaya gönderilmiş olduğu söyleniyor.

— Bu, aptalca bir düşünüştür.

— Alman memurları Irlanda cumhuriyetçi ordusuyla münasebete girmeğe teşebbüs ettiler mi?

— Hiç bir zaman.. Cumhuriyet hükûmetine hiç bir teklif yapılmış değildir.

— Cumhuriyetçi ordunun İngilteredeki harekâtı, plânları nelerdir?

— Harekât tamamen askeridir..

— Bu harekât ne kadar zaman devam ettirilecek?

— Bugünkü şerait dahilinde iki buçuk sene kadar. Burada cumhuriyete verilen ve gittikçe artan kuvvet ile daha çok uzun zamanlar da devam edebilir..

Bütün kitapçılarımıza, Bütün mektep kooperatiflerine, Bütün mektep Direktörlerine:

Ders yılı yaklaşıyor. (Vakıt) kitabevi, mektep kitaplarının yayımı için geniş ölçüde hazırlanmış, teşkilâtını kurmuştur.

(Vakıt) kitapevi, mektep kitabı işini kendisi için bir kazanç meselesi değil, bir memleket hizmeti bilir.

SAĞLAM BİR MUAMELE İLE TAM BİR KOLAYLIK VAKIT KİTAPEVİNDEDİR. MAARİFİN SATICILARA VERDİĞİ İSKONTO VAKIT KİTAPEVİNDE SON HADDİNE KADAR MÜŞTERİLERİNE TAHSİS OLUNUR.

KİTAP VE KÂĞIT İHTİYACINIZ İÇİN VAKIT KİTAP EVİNE UĞRAMADAN BİR İŞ YAPMAYINIZ.

1939 RESİMLİ HAFTA

Her nüsha yeni bir güzellik ve olgunlukla çıkan bu haftalık mecmua Türkiyenin yegâne rakipsiz gazetesidir

Türk İslâm eserleri müzesinde

Müzelerimiz tarihin canlı birer timsalidir

Yazan: Hasan Bedrettin

Türk ulusunun dünya üzerindeki varlığını belirten eski eserler, bugün dünyanın her tarafında ve Türk topraklarında sayılamıyacak kadar çoktur.

Bilhassa, bu eserlerin mühim bir kısmını sinesindeki müzelerde saklayan İstanbul; coğrafya ehemmiyeti bakımından büyük bir değeri olduğu kadar, sanat ve âbideleri itibariyle de Türkiye şehirleri arasında en mühim rolü oynayanıdır.

Asırların bin bir hâdiselerine delil olarak sakladığı eserlerle şöhret alan İstanbul müzeleri, her ilim adamına ve her mütefekkire sonsuz bir bilgi kaynağı da vermektedir.

Bugün, İstanbulun, Süleymaniye semtindeki, Koca Sinanın yaptığı İmarethane binasında kurulan "Türk ve İslâm Eserleri,, müzesini okuyucularımızla birlikte gezeceğiz.

* * *

Yakın Türk devirlerine ait en değerli eserler, bu müze tesis edilmeden önce, Evkaf müesseselerinde sergili bir vaziyette idi.

Bu eserleri toplu olarak bir araya koymak teşebbüslerine 1909 yılında eski Evkaf Nazırı Hayri Efendi başlamıştır. O zaman, Evkafa bağlı, ne kadar müessese varsa birer birer araştırılmış ve bir müzede korunması münasip görülen eserler tefrik edilerek buraya getirilmiştir.

1914 te (Evkafı İslâmiye Müzesi) adı ile açılma töreni yapılan müze; 1927 yılında da (Türk İslâm Eserleri Müzesi) adı altında Maarif Vekâletine bağlanmıştır.

Eski bir imarethane binası olan müzenin kapısından içeriye girildiği vakıt da, ilk olarak insanın gözüne çarpan büyük bacalar, orta yerdeki fıskıyeli havuz ve iki tarafı çeviren, mermer koridorun etrafındaki büyük kazanlardır. Müze bu suretle yalnız içindeki eserlerile değil, aynı zamanda bina itibariyle de ehemmiyeti haizdir.

Sağa doğru gidilince, ilk göze çarpan şey; taş değirmendir. Bu, müzenin imaret olarak kullanıldığı zamana aittir. Taşın ortasına geçirilmiş olan ağaca, at yahut merkep koşulur, veyahut da el ile çevrilerek buğday ve bulgur öğütülürdü.

Duvarların dibinde bulunan taşlar büyük bilginlere ait mezar taşlarıdır. Bunların arasında yine Darülmuallimat, Meşihat dairesi, Takvimi vekayi matbaası, Gurebayi müslimin hatathanesi, Muallimhanei nüvvap kapılarının üstünden kaldırılmış kitabeler ile diğer çeşme taşları vardır.

Birinci salon

Salonun her iki yanındaki duvarları üzerinde muhtelif devirlere ait seccadeler, ilk görüşte göze çarpıyor. Bunlar, sırasile Konya Alâeddin Selçuk Türbesinden getirilen Uşak halısı (16 mcı asır), ve diğer halılardır.

Beşinci Muradın, Üçüncü Ahmedin türbelerinden getirilen şamdanlar, Türk oymacılığına ait pencere kanatları, muhtelif şehzade ve padişahlara ait, şamdan, ibrikler salonun muhtelif kısımlarında yer alıyor. Orta yerde Vitrin içinde sandukalar göze çarpar.

İkinci salon

Salonun iki yan duvarlarında türbe ve camilerden getirilen halılar yine yer alıyor. 40 a yakın halı var.

Vitrinin içindeki eserler arasında Haseki Sultan mektebinden getirilen İran işi geçme rafla, Abdülmecidin türbesinden getirilen, İstanbul işi sedef raf, üzerinde birkaç yakut ve bir firuz vardır.

Arapların yaşadığı Cumhuriyet devri hükümdarlarına ait eserler de buranın mühim zenginliklerinden biridir.

Salonun eşyaları dikkatle tetkik edilecek olursa tamamile tanınmış şahsiyetlerin türbelerinden gelmiş eserlerin ekseriyeti teşkil ettiği görülür.

Üçüncü salon

Eser çokluğu itibariyle üçüncü salon birinci plânda gelir. İçinde belli başlı 125 parça eser vardır. En başında İkinci Mahmudun Minyatür resmi, Üçüncü Selimin Tuğrası, yan tarafta İkinci Mahmudun kerimesi Atiye Sultanın kızı Feride hanım sultanın Venedik mamulâtından bir çift elbise sandıklarıdır. Bu sandıklar sultanın cihaz sandıkları olmak itibariyle de ehemmiyetlidir. Kendilerinden satın alınmıştır. Muhtelif hükümdarların devirlerine ait türbe, medreseler de getirilmiş, sanat dehasiyle işlenmiş rahlelerdir. Yine orta yerdeki vitrinlerde Lihyei Saadet kutuları mevcuttur. Bilhassa bunların içinde Valide Pertevniyal Sultan Türbesinden gelen altın yaldızlı gümüş Lihyei saadet kutusu tetkik edilecek bir eserdir. Üzerinde besmele, kelimei tevhit yanlarında âyetler ve:

"Mübarek Lihyei pakine tazimen senâkârı,,
"Edüp inşa bu sandukai simin kalemkârı,,
"Şefaat eyler istircaki senden ruzi mahşerde,,
"Bu Seyyid Mustafa ağayı serberberi cihandarı,,

Kıtası yazılmış, altına da Abdülhamidin Tuğrası konulmuştur. Yine Mihrişah Türbesinden gelme, üstü Lihyei saadet ve esmai hüsna ve nebeviye yazılı Mekke ile Medinenin resimleriyle müzeyyen dolap, bunlardan başka aynı vitrinde; buhurdanlar, gûlâpdanlar, tepsiler, mum makası, bıçak ve yüzükler, bilezikler, çekmeceler, muhtelif camilerden gelme lihyei saadetler, misk ve enfiye kutuları vardır.

Diğer bir vitrinde: Süleymaniyede Haseki Hürrem Sultana ait sırma ve ipek işlemeli kaşbastı, peşkir ve mendiller, atlâs kumaş, kuşaklar, Bursada Yıldırım Beyazıt Türbesinden getirilen üzeri dua ve Kuran yazılı hırka bu vitrinin en değerli eserlerinden biridir. İddia edildiğine göre, Yıldırım Beyazıt bu hırkayı muharebelerde giymekte idi. Yine baştan başa bütün Kuranı Kerim yazılı ikinci bir hırka da İkinci Selime aittir.

Dördüncü salon

Salona girildiği vakit orta yerde ve iki baş duvarlara asılı 16 mcı asırdan 19 uncu asra kadar Türkiyedeki muhtelif tip halılar canlı bir şekilde tasvir edilmektedir. Burada sırasiyle Gördes, Uşak, İzmir, Kafkas, Çanakkale, İran, Lâdik, Milâs seccade ve halıları vardır. Orta yerde bir vitrinde de; muhtelif devirlere ait cam, çini mamulâtı, eski Beykoz fabrikası mamulâtından çeşmibülbüller vesaire mevcuttur.

Beşinci salon

Burada, ekserisi hicri onuncu asır mamulâtından İran üslûbunda Türk ciltleri. Tezhipler, minyatürler, divanı evhadii Isfahanî, Divanı Kâni, Divanı Selmanî gibi divanlar..

İkinci Selimin, Birinci Süleymanın, Fatih Sultan Mehmedin, Birinci Sultan Ahmedin vakfiyeleri ve muhtelif devirlerin büyüklerine ait el yazıları mevcuttur.

Bu salon resim, mühür, yazı, divanı vakfiye bakımından çok kıymetli eserlere sahiptir.

* * *

Türk İslâm Eserleri Müzesine yukarıda yaptığımız kısa bakış müzenin içindeki eserler hakkında bize bir fikir vermiş oluyor.

Radyo ve Tiyatro

TÜRKİYE RADYODİFFÜZYON POSTALARI

Türkiye Radyosu - Ankara Radyosu

DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kc/s. 120 Kw. T. A. Q
19,74 m. 15195 Kc/s. 20 Kw. T. A. P.
31,70 m. 9465 Kc/s. 20 Kw.

TÜRKİYE SAATİYLE

6 - 8 - 1939 — 12 - 8 - 1939

HAFTALIK PROGRAM - No. 37

7-8-39 Pazartesi

12.30 Program. 12.35 Türk müziği - Pl. 13 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13.15 - 14 Müzik Beethovenin Do minör konsertosu Op. 37 - Pl.).

19 Program. 19.05 Müzik (Dans müziği - Pl.). 19.30 Türk müziği (İnce saz faslı). 20.15 Konuşma (Millî musikilere dair - İskendinav musikisi - Halil Bedi Yönetken). 20.30 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20.50 Türk müziği (Saz eserleri ve şarkılar): 1 — Numan ağanın - Şevkefza peşrevi. 2 — Sait dede - Şevkefza saz semaisi. 3 — Kemanî Rıza - Tahir puselik peşrevi. 4 — Sebuhun - Hicazkâr sirtosu. 5 — Arif beyin - Muhayyer şarkı - Humarı yok. 6 — Arif beyin - Muhayyer şarkı - İltimas etmeğe. 7 — Muhayyer kürdi şarkı - Efem şimdi eller sözüne. 8 — Muhayyer şarkı - Evlerimin önü handır. 9 — Halk türküsü - Esmer bugün ağlamış. 10 — Halk türküsü - Karanfil oylum oylum. 21.30 Konuşma (Doktorun saati). 21.45 Neşeli plâklar - R. 21.50 Müzik (Opera aryaları - Pl.). 22 Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 — Emile Valdteufel - İki kere iki (Vals). 2 — Franz Lehar - Eva operetinden potpuri. 3 — Drigo - Arlekenin milyonları No. 4. 4 — Hans Löhr - Memleketten memlekete - Muhtelif memleketlerin melodileri üzerine rapsodi. 5 — Micheli - İtalya şarkıları - Potpuri. 23 Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat). 23.20 Müzik (Cazban - Pl.). 23.55 - 24 Yarınki program.

merkan tarafından). 21.45 Neşeli plâklar - R. 21.50 Müzik (Senfonik plâklar). 22.30 Müzik (Kabare vesaire - Pl.). 23 Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat). 23.20 Müzik (Cazband - Pl.). 23.55 - 24 Yarınki program.

8-8-939 Salı

12.30 Program. 12.35 Türk müziği - Pl. 13 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13.15 - - 14 Müzik (Karışık program - Pl.).

19 Program. 19.05 Müzik (Hafif müzik - Pl.). 19.30 Türk müziği (Fasıl heyeti). 20.15 Konuşma. 20.30 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20.50 Türk müziği: 1 — Tatyosun - Suzinak peşrevi. 2 — Arif bey - Suzinak şarkı - Beni bizar ederken. 3 — Arif bey - Hicazkâr şarkı - Bir halet ile süzdü yine. 4 — Hiristo - Hicazkâr şarkı - Görünce gerdanında. 5 — Ud taksimi. 6 — Hicazkâr türkü - Akşam olur güneş gider. 7 — Hicazkâr saz semaisi. 8 — Osman Nihat - Kürdili hicazkâr şarkı - Akşam güneşi. 9 — Halk türküsü - Neşeli meşeli. 21.30 Haftalık posta kutusu. 21.45 Neşeli plâklar - R. 21.50 Müzik (Tangolar - Pl) 22 Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın): 1 — Hans Thaler - Kukuk polka. 2 — Aubert - Göbekliler resmi geçidi. 3 — Robert Stolz - Praterde ağaçlar tekrar çiçek açıyor. 4 — Emmerich Kalman - Cambazhane prensesi operetinden potpuri. 5 — Ganglberger - Benim küçük tedi ayım (Saksafon parças). 6 — Emmerich Kalman - Ah sen, sen (Vals). 7 — Brusselmans - Felemenk süiti. No. 3 - Karlı manzara. 8 — Leopold - Karlsbad hatırası. 9 — Jac. Grit - Marş. 23 Son ajans haberleri, ziraat, esham, tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat). 23.20 Müzik (Cazband - Pl.). 23.55 - 24 Yarınki program.

Halide Pişkin iştirakile 7 ağustos pazartesi günü akşamı Beykoz iskele gazinosunda FATOŞ vod-

7 ağustos pazartesi akşamı Bakırköy Sakızağacı Miltiyadi bahçesinde *SÖNEN OCAK* Miçe Pençef

Dün ve yarın tercüme külliyatı

7 nci seriden

61-67-7 kitap

61	Vikontun ölümü	30
62	Leneit II.	1.
63	Liza	1.
64	Evlilik	20
65	Gizli Pamuk harbi	50
66	Bizans tarihi	1.
67	Senyolbeos Avrupa	60

Bir sivri akıllının maceraları:

Atatürk ve tarih tezi

Afet

Türk Tarih Kurumu Asbaşkanı

Türk Tarih Kurumu tarafından neşredilen belletenin nisan sayısının Atatürkün aziz hatırasına ithaf edildiğini yazmış, İnönünün bu münasebetle kıymetli bir yazısını dünkü nüshamıza koymuştuk.

Bugün de Türk Tarih Kurumu Asbaşkanı Profesör Afetin Atatürk hakkındaki bir yazısını neşrediyoruz:

Atatürkün babasının gönüllü zabit kıyafeti

Atatürk, Türkiye için bir tarih devridir. Türkiye Cumhuriyeti tarihi O'nun kurmasiyle başladı. Memleketi kurtardı, cumhuriyeti kurdu, onu on beş yıl en verimli idaresiyle yaşattı, büyük işlerinin üzerinde milletinin sevgi halesi içinde ebediyete intikal etti.

İnönü O'nun için diyor ki:

"Devletimizin bânisi ve milletimizin fedakâr, sadık hâdimi, insanlık idealinin âşık ve mümtaz siması eşsiz kahraman Atatürk! Vatan sana minnettardır,

Bu cümle herşeyin ifadesi değil mi?

İlâve ediyorum, Türklük tarihi O büyük başa minnettar.

O Türkiye için bir tarih yaptı. Türklük için ise tarih yazdı. Bu tarih yazmasında O'nun yazıcısı ve beraberce okuyanı oldum. Tarihte talebesi idim. Beraber okuduğumuz kitaplar sayısızdır. Bu çalışma 1929 da başlar. Türk Tarih Kurumu bu çalışmalar neticesinde odğdu Kurum ilk kongresini (1931) O'nun yakın alâkası ve takibi altında başardı. Türk Tarik tezi ilk olarak bu kongrede ortaya atıldı ve münakaşa edildi. Memleketin bütün tarih muallimleri, tarih âlimleri, bunda hazır bulundular. Mekteplerin dört ciltlik tarihi bunun sonunda meydana geldi.

Türk Tarihinin Anahatlarını ve Türklerin medeniyete hizmetlerini tetkik etmek ve yazmak vazifesi Tarih Kurumunun başlıca işi olarak Atatürk tarafından verildi.

Hafriyat, işleri O'nun teşvik ve himayesile başarılıyordu. Hasta yatağında, dahi, Türk Tarih Kurumunun işleriyle alâkadar olmaktan zevk duyardı. Bir gün Trakya hüyüklerinde son çıkan eserlerden bahsetmiştim, o kadar alâkadar oldu ki, "o çıkan eserlerden bana getir göreyim,, diye arzu gösterdi. Birkaç parça eşyayı müzeden alarak saraya getirdim. Bay Fethi Okyarla görüşüyordu. Eşyaları istedi. hepsini birer birer gördü. "Devam ediniz, memleketimizin kültür tarihi zenginliğini daha çok bulacaksınız,, diyordu. O'nun son gördüğü kitap da "Belleten,, oldu.

15 birinciteşrin 1938 cumartesi akşamı idi. Saat 7 ile 8 arası beni çağırttı. "Bu akşam kendimi daha iyi hissediyorum. Ankaraya yakında gidebileceğimi ümit ediyorum,, diyordu. Çok sevinmiştim. Yine Tarih Kurumunun faaliyetinden malûmat almak istedi. Doktorların tavsiyesine göre, kendisini çok yormamak istiyordum. Kısaca istediği malûmatı verdim. Bu meyanda Belletenin yeni çıkan nüshasını da söylemiştim. "Onu getir görmek isterim,, dediler Belletenin 5-6 sayılı nüshasını eline alarak yazılarına bir göz gezdirdi, ve memnuniyetini beyan etti. İstirahat etmesi için **kendisini yalnız bıraktım.**

Böylece Atatürkün son gördüğü kitap "Belleten,, oldu.

"Belleten,, adını O koymuştu. Bu mecmuaya "Atatürkü dinlerken,, diye bir köşe açmıştım, O yazılar O'nu dinlediğim gibi Belleten sayfalarına geçti. Bugün O'nu dinlemekten mahrum oluşumun acıları içinde yim. O sesi ki, ben senelerce işittim ve dinledim. Artık O'nu işitmemekten duyduğum ıztırabı çekiyorum. Çünkü O'nun gür ve daima hâkim olan sesi kulamlarımda çınlıyor. Her dakika O'nu işitir gibiyim.

O'nun son günlerini hatırlamakla bu yazıma başladım.

O'nun için ne kadar yazsam, bütün duygularımı, bildikleri mi, işittiklerimi bitiremem.

Bu yazımla, Atatürkün tarih tezi üzerindeki ilk çalışmaları nı hatırlamak istiyorum. 1928 yılında, fransızca coğrafya kitaplarının birinde, Türk ırkının sarı ırka mensup olduğu ve Avrupa zihniyetine göre ikinci "secondaire,, nevi bir insan tipi olduğu yazılı idi.

Kendisine gösterdim. Bu böyle midir? dedim.

"Hayır, olamaz, bunun üzerinde meşgul olalım. Sen çalış.,,

Dediler.

Ben tarih okutma vazifem icabı olarak 1929 da çalışmağa başladım. Tarih sahasında çıkmış en yeni kitapları Atatürk getirtti. Bunlarla yeni bir kütüphane kurmuştu. Memlekette tarihle uğraşanları etrafına topladı. Herkesten bir fikir dinliyorduk. Her vekil ve mebus arkadaşları Atatürkün yanından çıkarken yeni bir kitap koltuğunda oluyordu. Onların hulâsaları toplanıyor, Atatürk kendi okuduğu kitaplarla beraber bu hulâsaları tetkik ediyordu. Çalışma uzun ve ekseriya fasılasız dı.

"Türkler bir aşiret olarak Anadoluda imparatorluk kuramaz. Bunun başka türlü bir izahı olmak lâzımdır. Tarih ilmi bunu meydana çıkarmalıdır,, diyordu. Etiler Anadolunun en eski devlet kuranlarından biri olduğu için, O'nun zihnini en çok işgal eden bir bahisti. Acaba, Akdenizin kaybolmuş ve yaşamış olan eski medeniyeti ile Türklerin alâkası nedir, suali sık sık tetkike vesile veriyordu. Dünyanın muhtelif yerlerinde, bilhassa Türkiyede otokton halk ve medeniyet getiren halk kimlerdir? Türklerin cihan tarihinde ve medeniyet âleminde rolleri nedir?

Bu sorulara cevap vermek kolay görünmüyordu.

"Hâkimiyeti Milliye,, (Ulus) matbaası bu sorulara cevap veren ilk notları bastı:

Türk Tarihinin Anahatları kitabı bir cilt halinde bunu takip ederek basıldı. Yalova kaplıcalarında Türk Tarih Kurumunun hazır bulunan üyelerine Atatürk bizzat riyaset etti. Anahatları kitabı bu müzakereler neticesinde hazırlanıp basılmıştır.

Atatürk, bütün Türk tarihçilerini bir kurum etrafında topladı. O'nu kendi yüksek ve yakın himayelerinde hükûmetin büyük yardımı içinde yaşatmak ve çalıştırmak istiyordu. O zaman Başvekil olan Reisicumhur İsmet İnönü bu çalışmaların yayın şahidi oluyordu. Hükûmet işlerini konuştukları vakıt, iki şef arasında tarihî meseleler de yer alıyordu.

Atatürk büyük devlet işleri arasında mühim bir zamanını bizzat tarihî etüdler yapmak için ayırmıştı. Çünkü O, bizzat tarihten büyük intibalar ve dersler almıştı. Kurtardığı milletinin büyük işler yaptığına kani idi. Kurduğu devlet gibi nice devletlerin Türkler tarafından kurulduğunu ve tarihte yaşadığını görüyordu.

Büyük devletler kuran ecdadımız büyük ve şümullü medeniyete de sahip olmuştur. Bunu aramak, tetkik etmek, Türklüğe ve cihana bildirmek bizler için bir borçtur, diyordu. Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır. O yakın bir tarihte göç etmiş olmakla bu vatanın hakikî sahibi olamaz. Bu fikir tarihten, ilmen yanlıştır. Türk brakisefal ırkı Anadoluda ilk devlet kuran bir millettir. Bu ırkın kültür yurdu ilk zamanlarda, iklimi müsait olan Ortaasyada idi. İklim tabiî şartlar dahilinde değişti.

Taşı cilâlamağı bulan, ziraat hayatına erişen, madenlerden istifadeyi keşfeden bu halk kütlesi, göç etmeğe mecbur kaldı. Ortaasyadan, şarka, cenuba, garpte Hazer denizinin şimal ve cenubundan olmak üzere yayıldı. Gittikleri yerlere yerleştiler, kültürlerini oralarda kurdular. Bazı mıntakalarda otokton oldular, bazılarında otokton olan diğer bir ırk ile karşılaştılar. Avrupada tesadüf ettikleri ırk tipi dolikosefal idi. İrak, Anadolu, Mısır, Ege medeniyetlerinin ilk kurucuları Ortaasyalı brakisefal ırkın mümessilleridir Biz bugünkü Türkler de onların çocuklarıyız.

İşte Atatürkün tarih tezi kısaca böyle hülâsa edilebilir.

Hasta yatağında bir gün yine Tarih ve Dil Kurumlarının çalışmaları üzerinde durmuştu.

"Tarih tezi olgunlaştı, onun üzerinde yürümek, durmadan çalışmak lâzımdır. Bazı imansızlar olabilir, bunlar yol kesenlere benzer; aldırmayınız,, diyordu. Dil üzerinde ben daha çalışmak isterim. Diye de ilâve etti.

Atatürk milletine büyük inkılâplar hediye etti. Bu inkılâplardan biri de tarih üzerinde oldu. O'nun kısa tarihçesi budur. O fâni bir insan olarak tabiatin ezelî kanununa tâbi oldu. Fakat yarattığı eserlerile Türk milletinin kalbinde yaşıyor ve yaşıyacak. O, Türk kültür tarihinin yapraklarını doldurdu. Tarih O'nun eserleri için yaprak açıyor.

Küçük bir bahşişle 850 sterlin yapan dilenci

Bir dilencinin yazdığı eser nasıl kapış kapış satıldı

1888 senesinde Ingiltere büyük bir endüstri buhranı geçirmekteydi. Yollar, şehirden şehre iş bulmak için dolaşmakta olan bir yığın insanla doluydu.

Fakat bunların çoğundan polis şüphe etmekteydi. Çünkü işsiz adam yeisle herşey yapabilir.

Bir gün böyle dolaşanlardan birini bir polis durdurarak kendisinden kim olduğunu sordu ve adam cevap verdi:

— Tynside şehrinde demircilik ederdim. Adım Artur Henderson!

Senelerce sonra bu Artur Henderson İngilterenin hariciye nazırı olmuştur.

Yalnız hariciye nazırı olmakla kalmamış, dünya işlerinde büyük bir nüfuz elde etmiş, Milletler Cemiyetinin en kuvvetli ve itibarlı elemanı haline gelmiştir.

Saçları darmadağınık, kıyafeti perişan görünen ne gibi bir meziyet taşıdığını keşfedebilmek güçtür. Belki hayatının pek erken safhalarında ikbalin en yüksek derecelerine kadar çıkmış, sonra düşmüştür.

Yahut da henüz o mevkie ermemiş bulunanlardandır. Kimbilir, birkaç sene sonra belki de tanınmayacak bir hale girecek, maziyi gölgede bırakacak mevkilere çıkacaktır.

Yine aynı adamın, bir cimri olması da muhtemeldir. Kazandığını yemez, saklar; kendisine kahreder... O yüzden perişan kıyafettedir. Belki de hayatında belli başlı hiçbir iş bulamamış olan bir bedbahttır. Yahut profesyonel bir dilencidir, namuskâr bir işe, öyle sefilâne sürünmeği tercih eder.

Bunlardan birine misal olmak üzere V. H. Davis adında birinin macerasını anlatalım:

Bu adam, sadece bir dilenci idi, Fakat kendine "harika dilenci,, adı vermedi. Bu halindeyken bir kitap yazmağa başladı. Örümcekler kaplamış bir odanın içinde, ayağı kırık bir masa üzerinde dikkatle, ehemmiyetle ve hassasiyetle yazdığı bu kitabı, devrin en meşhur ediplerinden Bernar Şav'a gönderdi. Bu kitap "Harika bir dilencinin hayatı,, adiyle neşrolundu. Kapış kapış satıldı. Davis bir şair olarak da büyük şöhret yapmıştır.

Yine böyle bir dilenci yolda giderken bir adamın otomobilin sakatlık arız olduğunu görerek ona yardıma gitmiş, adamcağız da hizmetine mukabil kendisine iki silin vermiş.. Dilenci iki silini alır almaz, doğruca at yarışlarına gitmiş, evvelâ bir beygir üzerine bahsi müştereğe girişmiş, ondan 14 sterlin kazanmış. Diğer bir yarışta bu miktar sterline çıkmış. Talih o kadar kendisine yardım ediyordu ki akşam yarış meydanından çıkarken kazandığı paranın yekûnu 580 İngiliz lirasını bulmuştu.

Bazı dilenciler, göründükleri gibi fakir değildirler. Son zamanlarda Londra sokaklarından birinde sakat ve perişan bir dilenciye sadaka gördüğü bir dilenciye sadaka veren bir polis hafiyesi, akşamüzeri ayni adama gayet lüks bir barda smokinle tesadüf etmiştir.

Tabiî onun bu haline göz yummamış, dilenciliği sanat haz edişi ve bilhassa halkı aldatarak geçinmesi dolayısile kısa zamanda takibata girişilmiştir.

Suat Davaz dün Paristen geldi

Tahran büyük elçiliğine tayin edilen eski Paris sefiri Suat Davaz dün Semplon ekspresile Fransadan şehrimize gelmiştir.

İstasyonda dostları karşılamışlardır.

Bay Suat Davaz kendisile görüşen bir muharririmize şunları söylemiştir:

— Fransadan ayrılırken şahsımda memleketime ve cumhuriyet hükûmetine karşı büyük bir sevgi eseri gösterdiler. Çok samimî ve hararetli tezahürat yaptılar. Bundan fevkalâde mütehassis oldum. Hâlâ bu nutulmaz dostluk hareketinin intibalarını olanca hararet ve kuvvetile muhafaza ediyorum ve bundan derin bir bahtiyarlık duyuyorum.

Fransa ile ötedenberi dostane olan münasebetlerimiz, cumhuriyet hükûmetimizin, iki memleket arasındaki Hatay meselesini halletmesi üzerine son derece samimiyet kesbetmiştir.

İki memleketin bu dostane münasebetleri sulhun temini için büyük bir zıman teşkil ediyor.

Türkiyenin sulh cephesine iltihakı Fransada ve sulhun devamını istiyen bütün diğer memleketlerde fevkalâde memnuniyetle karşılanmıştır. Bu iltihakla sulh cephesinin çok kuvvetlendiği muhakkaktır.

Sovyet Rusyanın da bu bloka gireceğine şüphe etmiyorum. Fakat ben Paristen hareket edinceye kadar bu hususiaki anlaşmanın parafe edildiğine dair malûmat gelmemişti.

— Avrupada vaziyet nasıl kişaf ediyor?

— Avrupa vaziyetinde bir kûnet vardır. Maamafih harp lup olmıyacağını katî surette ancak Allah bilir! Fakat şimdilik bir harp olacağını zannetmiyorum.

Ağustos ve eylülde harp kacağı hakkındaki sözleri doğru bulmuyorum. Ortada yakın bir tehlike olduğuna bir alâmet görmedim.

Her tarafta yapılmakta olan askerî manevralar mutat mahiyettedir. Her sene bu mevsimde manevralar yapılır. Bundan harp olacağı manasını çıkarmak yerinde sayılamaz.,,

— Danzig meselesi harbe sebep olabilir mi?

— Bu meselenin de harbi intaç edeceğine ihtimal vermiyorum.

— Tahrana ne zaman gidiyorsunuz?

— Yeni vazifeme bir an evvel başlamak için mümkün olduğu kadar süratle İrana hareket etmek istiyorum. Bu dost ve kardeş memleketin büyük hükümdarı Şehinşah Hazretleri nezdinde cumhurreisimiz millî şefimizi temsil etmek şerefi benim için çok büyüktür. Bundan fevkalâde memnunum.,,

Bay Suat Davaz bu akşam Ankaraya gidecektir.

SPOR

Atletizm şampiyonası

Lisanssız atletlerin ve talebelerin sokulduğu bu müsabakalarda hangi klübün şampiyon olduğu tesbit edilemedi

Atletizm birinciliği de Milli Küme şampiyonluğuna benzedi

İstanbul atletizm ajanlığı tarafından tertip edilen ve evvelki gün başlayan şampiyonluk müsabakalarına dün de Kadıköy stadında devam edilmiştir.

Ajanlık tarafından lisanssız atletlerin, talebelerin ve başka kulüplerde mukayyet sporcuların sırf klüpler namına müsabakalara sokulması ve buna da Galatasaray, Fener ve Beşiktaş kulüplerinin itirazı yüzünden bütün müsabakaların yapılmasına rağmen şampiyonun hangi klüp olduğu meçhul kalmıştır.

Puvanların hesaplanması mümkün olamayınca vaziyet, ajanlık tarafından federasyon teknik heyetine havale edilmiş bulunmaktadır.

Bu suretle bir taraftan milli takıma futbol maçları neticesi futbol federasyonunu meşgul eder gün, bugünkü atletizm vaziyeti atletizm federasyonunun başına yeni bir iş açmış olmakta.

Şampiyonun ilân edileceğini hiç ummadığımız İstanbul atletizm şampiyonasının karşılaşmalarının ikinci günündedir:

50 metre:
1 — Fikret (Galatasaray) 6,—
2 — Melih (Fener).
3 — Perihan (Fener).
200 metre:
1 — Fikret (G. S.) 22,9.
2 — Melih (Fener).
3 — Cemal (G. S.)
400 metre:
1 — Melih (Fener) 52,6.
2 — Zare (G. S.)
3 — Früzan (Fener).
800 metre:
1 — Rıza Maksut (Fener) 2,02
2 — Recep (Müsabaka hariçi).
3 — Vlâdiv (Doğanspar).
110 manialı:
1 — Yavru (G. S.) 17,—.
2 — Hiristo Kodolos (Kurtuluş).
3 — Polat (G. S.)
Uzun atlama:
1 — Melih (Fener) 6,32.
2 — Yavru (G. S.)
3 — Paninevi (Kurtuluş).
Yüksek atlama:
1 — Polat (G. S.) 1,81,5.
2 — Süreyya (Boğaziçi).
Disk atma:
1 — Arat (Beşiktaş) 39,77.
2 — Yavru (G. S.)
3 — Hayri (Kuleli).
Yunan diski:
1 — Arat (Beşiktaş) 35,22.
2 — Yavru (G. S.)
3 — Sabri (Kuleli).
5000 metre:

(Devamı 10 uncuda)

Dün koşular esnasında tribünlerde duracak bir yer bile yoktu.

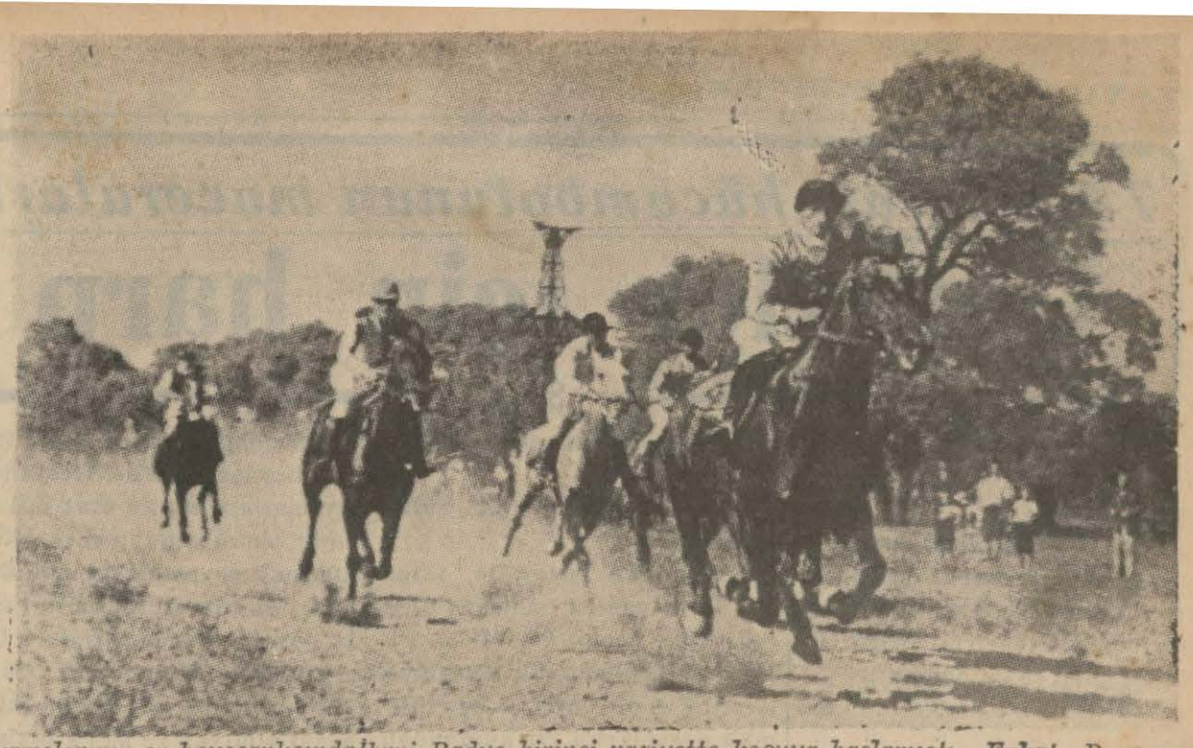

At yarışlarının en heyecanlısında İbni Radyo birinci vaziyette koşuya başlamıştı. Fakat Poyraz birinci oldu

At yarışları

Dünkü koşular çok heyecanlı oldu

At yarışlarının üçüncü hafta koşuları da dün yine büyük bir kalabalık önünde Bakırköyde Veliefendi yarış yerinde yapıldı.

Her hafta daha ziyadeleşen meraklılar karşısında — diğer senelere nisbetle daha muntazam işletilen — bloke ve bahsi müşterek gişeleri dün âciz kaldılar.

Üçüncü koşudan sonra tariflerde su bulamıyanlar, bahsi müşterek kişelerinde de istedikleri biletlerin bitmiş olduğunu gördüler, tekrar bilet getirmek işinin süratle başarılamaması da yarışların onar dakika geç başlamasına rağmen yine fayda vermedi.

Bu gibi kusurların da gelecek haftalarda bertaraf edileceğini umarak biz yarışların tafsilâtına geçelim:

Birinci koşu

Üç yaşında haliskan arap atlarına mahsus idi. Mesafesi 1400 ikramiyesi 190 lira. Bu koşuya yalnız bir hayvan girdiği için müsabaka yapılmadı.

İkinci koşu

Üç ve daha yukarı yaşta ve bu koşuya kadar kazançları yekûnu 1500 lirayı geçmiyen halis kan İngiliz atlarına mahsus centilmen koşu idi.

Mesafesi 2000 metre, ikramiyesi de 310 lira.

1 — Kaya (Atıf Esenbel),
2 — Parista (Bayan Statha.tou).
3 — Şipka (T. Çırpan.)

Yarışın müddeti: 2,15 dir.

Sait Aksunun bindiği Kaya hafif kilosile güzel bir koşu yaparak yarışı kolayca kazandı. Doktor Seferof eski atı Parista ile oldukça muvaffakıyetli bir yarış yaptı ve ikinci geldi.

Bahsi müşterekte ganyan: 135, plâseler de 100 ve 150 kuruş verdi.

Üçüncü koşu

Bu yarışa gelinceye kadar kazançları yekûnu 3000 lirayi doldurmayan üç ve daha yukarı yaşta yerli yarım kan İngiliz atlarına mahsustu.

Mesafesi: 1600 metre, ikramiyesi: 620 lira.

1 — Poyraz (Prens Halim).
2 — Mavzika (N. Atabay).
3 — Nirvana (F. L. Karaosman).

Yarışın müddeti: 1,46 dır.

Günün en heyecanlı yarışı olan bu koşuda Favori olan İbni Radyo başta olarak fırladı ise de, Olga ile Nirvana kendisini yakından takip etmekte idiler. Biraz sonra Mavzika da ilk gayretinden dahi 900 uncu metreden sonra başa da geçti. 800 metreye kadar sonuncu hem de bir hayli geriden gelmekte olan Poyraz, binicisi Davudun güzel idaresile aradaki mesafeyi kapayarak öne kadar ilerledi.

Son 300 metrelik yerde yarışın iki atı İbni Radyo ve Poyraz Mavzikayı aralarında boğmağa çalışırken Poyraz son bir hamle yaparak atın başı farkla ve birinci olarak yarışı bitirdi.

Bahsi müşterekte: Ganyan: 110, plâseler de; 140 ve 275 kuruş verdi.

Dördüncü koşu (hendikap)

Dört ve daha yukarı yaşta arap atlarına mahsustu. Mesafesi: 2200 metre, ikramiyesi: 300 lira.

1 — Karakuş (Hasan Mutlu).
2 — Bahtiyar (Şemsi Tanak).
3 — Alderviş (F. Vural).

Yarışın müddeti: 2,36 dır.

Günün yegâne sürprizli koşusu bu idi. Bahsi müşterekte en ziyade geçen haftanın en güzel yarışını yapan bahiste oynanıyordu. Halbuki dün çok kötü bir yarış yapan Bahtiyar birinciliği Karakuşa bırakmak mecburiyetin de kaldı.

Bahsi müşterekte: Ganyan: 980, plâseler de 290 ve 120 kuruş verdi.

Beşinci koşu

Dört ve daha yukarı yaştaki haliskan arap atlarına mahsustu. İkramiyesi 190 lira, mesafesi: 1800 metre idi.

1 — İnci (Hasan Akay).
2 — Ünlü (Ahmet Geliş).
3 — Çetin (İhsan Atlı).

Yarışın müddeti: 2,10 dır.

Bu yarışda İnci malûm birinciliğini kolay kazandı. Ünlü ile Çetin bir hayli çekiştilerse de,

(Devamı 8 incide)

Bu kalabalık meraklılar arasından iki görünüş: Bir heyecan anı ve bir memnuniyet sahnesi

Kürek teşvik müsabakaları

Yenikapıda yapılan karşılaşmalar muntazam cereyan etti, Beykoz birinciliği kazandı

Dün yüzme teşvik müsabakalarının ikincisi Kumkapı — Unkapı arasındaki sahada yapıldı. Yarışlar muntazam cereyan etti. Son senelerin kaydettiği kalabalık bir müsabık kütlesinin girdiği bu müsabakalarda tekli yarışlarına yedi kayık iştirâk etmişti.

Yarışlar ne kadar muntazam oldu ise; hakemler ile klüp mubahas ve kaptanlarının, dahi kürekçilerin münakaşaları o derece yakışık almıyacak haldedir. Bilhassa şehrimizin üç ileri gelen klübü olan Güneş, Beykoz ve Galatasarayın lisanlarını gösterdikleri küreçkileri yarışa sokmayıp yerine, depar esnasında başkalarını ikame etmeleri ve bu hareketlerini hakemlerin gözlerinden kaçırmağa çalışmaları da çok çirkindir.

Dünkü müsabakalarda alınan teknik neticeler:

Mübtediler

Tek çifte kik:

Günün ilk yarışı bitti. Tek çifte kikler arasında oldu. Memleketimizde son senelerde ilk defa olarak Galatasaray, Güneş, Beykoz, Fenerbahçe, Altınordu, Beylerbeyi ve İzmit olmak üzere tam yedi tekne iştirâk etti.

Büyük bir heyecan içinde geçen bu yarış Beykoz ile Galatasaraylı gürekçiler arasında sıkı bir çekişme halinde devam etti ve neticede Galatasaray birinciliği aldı.

(Devamı 10 uncuda)

Su sporları ajanı birinciye flâma veriyor

Bu hafta da bu:

Kokain ve spor

Yazan : **Muvakkar Ekrem Talu**

Bu iki nesne haddizatında birbirine zıt ayrı şeylerdir ama, ne bileyim ben, gene arada — yanyana değilse bile — karşı karşıya geliyorlar işte..

Kokain ve spor!..

Aman Allahım! mümkün müdür ki; medenî camiada moralin bile yüzde altmış regülâtörü sayılan fizik terbiyesi spor, yetmiş iki buçuk milletin yalnız buçuğuna münhasır kalmış "Çekicilik,, izmihlâlile — satırlarda olsun — bağdaşabilsinler?.

Koko ailesi ve spor ailesi...

Yok! Sözümü tasrih etmeliyim:

"Koko,, , "dalga,, nın humarile ağza alınmaz şeyleri kaleme alabilir. Fakat "spor,, velev, kültür, şuur, şe'niyet gibi cazip vaadlerle de olsa koko sefahat ve sefaletini bağrına basmaktan çekinir. Bu nevi işlerin tellâlı ne derece cingöz olursa olsun..

Kokain, spor için ne düşünebilir?.

"Kültür, spordan nefret duyuyor, maçlara gitmiyor, sporcu ile konuşmuyor, bizzat spor da yapmıyor.,,

Bu, 1 numaralı mahmurluktur. Hakikat şöyledir:

"Kültür ve spor bir araya gelince ideal insanlık vücut bulur. Kültürlü spor = mükemmel adam. Sporsuz kültür = eksik adam.,,

Kıraathane ve daha nice nice haneler muhassalası bir kültürle, Harvard, Yale, Kembriç, Oksford üniversitelerinin pedagojisi aşık atacak!.. Adamın burnuna gülerler..

"Liseler ve sokaklar hiç bir fikir davasile alâkadar olmayanlarla dolu...,,

Bu da 2 numaralı mahmurluktur. Hakikat şöyledir:

Liselerimiz, inkılâp ve emaneti muhafazada imtihan geçirmiş "Atatürk,, gençlerile dolu. Sokaklarda da gece yarısından sonra valpalayan rakı ve kokain senbolü bir yarım adam geziyor, o kadar....

Ulan, be, yuh ıstılahları spora, terbiyesiz kültürcünün edebî tasarımdan aktarma olmuştur.

Futbol, içi hava dolu olmakla boş bir kafa senbolü neden olsun?. Nasıl ki; nasyonal sosyalizmin doldurduğu cepler ille kokain çeken bir kafanın senbolü demek değildir.

Kokain ve rakı karışırsa mahmurluk kenazeliğe kadar uzar ama, bundan ötesi de doktor ve polisin bileceği iştir.

Muvakkar Ekrem TALU

Beşinci yarışta İnci birinci geliyor

7 Numaralı hücumbotunun maceraları

Denizler için harp

— 8 —

— Üf.. Ama da kalabalıklar. Defil, sonra yavaşça devam ettik.

— İlk gördüğümüz gemiyi de amiral zırhlısı olarak kabul etmeliyiz. Aksi takdirde İtalyan donanması adet itibariyle bizden iki büyük gemi fazla demektir.

Ve birdenbire başka bir ton ile:

— Oh, oh.. Maşallah.. Dedektör konuşuyor.. Demek bir tahtelbahirin üzerinden geçiyoruz..

Kumandan Tuzey:

— Tabii.. dedi. Bundan daha tabii hiç bir şey olamaz.. İtalyan donanması birçok denizaltı gemilerine maliktir. Fakat ne yazık taarruzu bize menettiler.. Halbuki en aşağı bir zırhlıyı torpillememiz ve şu tahtelbahiri batırmamız mümkün idi..

Muavini:

— Evet, diye cevap verdi.. Hakikaten çok yazık.. Amiral sanki neden bu emri verdi? Yalnızca biz, hücum botları bile bu gece en aşağı Kruvazörlerin yarısının ve yarım düzine kadar da tahtelbahirin işini tamamlamış olabilirdik ve bu da hiç şüphesiz düşmanın mevcudiyetini haber vermek için mükemmel bir fırsat olurdu.

Tuzey, muavininin bu sözlerine gülmekten kendini alamadı.. Nihayet o da dostu gibi düşünüyordu. Fakat yarı ciddî, yarı samimî bir şekilde şu cevabı vermeğe mecbur oldu:

— Biz kumandanın emirlerini münakaşa edecek vaziyette değiliz!.. Bizim yapacağımız yegâne iş geri muhafızları tarafından görülmeden seyretmektir..

Ve tekrar makineye emir verdi:

— Dikkat!.. Tam yol.. Bütün süratimizle gideceğiz..

Dümenci gedikliye dönerek:

— Bir çeyrek sağa..

Artık bütün mesele her türlü manii karşıdan keşfederek cenup - garp istikametini elde edebilmekte idi.

Dönüş, gidişten daha mesut neticeler verdi.

Arkadan bir İtalyan torpidosunu tamamen görebilmişler, sis ve karanlık arasında ince, yassı bir gölgenin dalgaların boşluklarına gömülerek seyretiğini farketmişlerdi.. Bu da muhakkak ki, bir İtalyan hücumbotu idi..

Kumandan Lui Tuzey:

— Eğer, bu onların botlarından biri ise çok gürültü yapıyorlar demektir. Bizimkiler onlarınkilerdeden çok üstün.

— Netice meydanda.. Biz onları duyduk ve icap eden vaziyeti derhal aldık.. Halbuki onlar bizi daha görmediler bile.. Bu da fal hayırdır değil mi?

— Şüphesiz.

Fakat bu sırada çok ciddî bir müşkülât ile karşılaşıyorlardı. Bulutlar artık bütün gökyüzünü kaplamışlardı.. Mehtabın en ufak bir ışığı bile denize aksetmiyordu. Işıkları söndürülmüş veya maskelenmiş olan Fransız donanması büyük bir dikkat ve itina ile sürat ve istikametlerini ayar ederek ilerliyordu. Gemilerin karanlıkta on metreden daha uzaktan biribirlerini farketmelerine imkân yoktu. Fakat bahriyelilerin büyük bir itina ile hareket etmeleri herhangi bir çarpışmaya meydan vermezdi. Yedi numaralı hücumbotu da böyle bir tehlikeden endişe etmiyordu. Ancak, bütün botlar gibi yedi numaralı bot da geriye dönerek amiral zırhlısına düşman donanmasına haber vermek, bunun için de evvelâ tehlikesizce donanmaya yaklaşmak lâzımdı.

Amiral gemisini nasıl bulacaklardı.

Kumandan Tuzey ile ikinci Jan Dosa hemen endişeye düşecek kadar acemi değildiler. Bilâkis her şeyi büyük bir soğukkanlılıkla düşünen ve her ihtimali hesaplayan iyi kumandanlar arasında sayılırlardı. Kumandan Lui Tuzey katetmiş oldukları mesafeyi, takip ettikleri yolları, aşmış oldukları broşları, sarfetmiş oldukları zamanı ve seyir süratlerini çok mükemmel bir surette biliyordu. Gözü bir dakika bile kronometreden ayrılmıyordu. Muavinine seslendi:

— Dosa.

— Kumandanım.

— Mors fenerini alın. Kumanda kulesinin önüne çıkın. Benim emirlerimi işaretle yapacaksınız.

— Evet kumandanım.

— Gölek.

Kumanda kulesinin önündeki merdiven üzerine oturmuş olan baş gedikli derhal yerinden fırladı:

— Emriniz kumandanım?

— Her on saniyede bir iki saniye müddetle sancak tarafındaki ışıkları açacaksınız.

— Evet kumandanım.

Lui Tuzey hesabını yapmış, idi. Gözü daima kronometrede idi. Dudaklarının arasından şöyle mırıldanıyordu:

"Üç dakikaya kadar, torpido hatlarımızın yarım mil açığında bulunacağım..,,

Üç dakika hitama erince emrini verdi:

— Sinyal.

Her şeyi mükemmel hesap etmişti. Çünkü sancak tarafındaki ışıklar açılınca, derhal gecenin karanlığında ışıklı bir göz cevap verdi. Ve bunu takiben ikinci kumandanın kullandığı hırsız fenerile birçok işaretler verilmeğe başlandı.

Bu sırada birdenbire bir torpidonun harekete geçtiği, ileriye fırladığı görüldü. Yedi numaralı hücumbotu derhal manevra yaparak torpidonun dümen sularına girdi. Kumandan Tuzey derhal faaliyete geçti:

— Faol.

İkinci gedikli kumanda kulesinin önünde, başgediklinin yerini almış bulunuyordu:

— Kumandanım.

— Projektöre geç. Ben emir verince projöktörü tam öne doğru açacak ve üç saniye o şekilde tutacaksın.

— Evet kumandanım.

İki dakika sonra Lui Tuzey berrak sesile emir veriyordu:

— Projöktör!

Ve biraz ileriden birdenbire açılıveren bir ışık hüzmesi karanlık denizin üzerinde simsiyah bir dağ gibi yatan cesim bir cismin üzerinde kırıldı.. Bu bir kruvazördü.

Kumandan Lui Tuzey üç saniye zarfında gemiyi tanımıştı.

— Cezair, kuruvazörü.. dedi. Hattın dördüncü gemisi.. Biz ondan daha süratle giderek baş tarafa erişmeliyiz.

Bunun üzerine makine dairesine, dümen baş çavuşuna bazı emirler verdi.

Saatte yirmi beş mil süratle seyreden gemilerin yanından kırk mil ile geçen yedi numaralı hücumbotu hattın ilk gemisini teşkil eden amiral zırhlısına yetişmek için hiç de zorluk çekmedi.

Projöktörle mevcudiyetini haber verdi. Cevap aldı. Kim olduğunu bildirdi ve ikinci kaptanın elinde çalışan hırsız fenerî mors işaretlerile, İtalyan donanmasının saatte otuz mil süratle cenup cenubu şark istikametinde seyretmekte olduğunu ve halen tam ilerid on mil açıkta bulunması icap ttiği ve bir çok torpido, hücumbotu ve denizaltı gemisile, miktarı on ikiden aşağı olmıyan ve hattâ fazla olması muhtemel bulunan zırhlıdan müteşekkil olduğunu amiral gemisine bildirdi.

Işıklı mors ile derhal şu cevap geldi:

— Amiral yedi numaralı hücumbotunun zabitan ve müretteb atını tebrik etmektedir. Düşmanın resmî tebliğinde harekâtlarından ehemmiyetle bahsolunacaktır. Stop..

Yedi numaralı hücumbotu ışıklarla irtibatını temin ettikten sonra yine eski vazifesini alacaktır. Bu andan itibaren üç numaralı talimata riayet olunacaktır.

Düşmanın bütün zabitleri, daha Buji limanından çıkmazdan evvel yazılarak dağıtılmış olan diğer altı talimat gibi, üç numaralı talimatı da baştan aşağıya mükemmelen biliyorlardı. Donanmanın ilk dört günkü semeresiz harekâtı sırasında talimatları inceden inceye tetkik ederek tamamen öğrenmek imkânlarını bulmuşlardı.

Yedi numaralı hücumbotu, kumanda ettiği filotillânın diğer beş botunu da teker teker bulduktan sonra, kumandan Lui Tuzey ile muavini Dosa heyecanları arasında üç numaralı talimat ile iki veya dört numaralı talimatı karıştırmamak üzere bir kere daha dikkatle okumağa karar verdiler.

Yedi numaralı botun yirmi dört kişiden ibaret olan gedikleri ve efrattan müteşekkil müretteb atı da fevkalâde bir heyecan ve haklı bir gurur duyuyorlardı.

Akdenizde başgösteren bu deniz harbinde ilk top patlamazdan evvel Fransız donanmasına mensup bir geminin taltif edilmesi her halde gururlanacak bir haldi.

Donanma tekrar 30 mil süratle normal seyrine başlayınca kumandan Tuzey, Tulordan hareketlerinden beri karyolasının altında dikkatle sakladığı sepet içersindeki on iki şişe şampanyanın altısını çıkararak muavinine, dört gedikli ve yirmi nefere taksim etti. O bu şampanyaları ziyafet yemeği için saklamıştı. Fakat bir gün harbin ilk günü idi. Bu da onların biribirlerine ziyafet çekmelerine vesile olamaz mıydı?

Altı şişe şampanya yirmi dört kişi için bir şey ifade etmezdi. Fakat iki üç saat sonra harbe başlıyacak olan bu bahriyelilere birer kere çinko bardaklarını doldurarak gördükleri taltif şerefine içmelerine kâfi gelmişti.

Şampanyalar geminin küçük yemek salonunda içildikten sonra kumandan bütün postalara silâhbaşı kumandası verdi. İki dakika sonra herkes muharebe yerlerini almış bulunuyordu. Fakat bu aydınlık salondan çıkıp ışıkları tamamen maske edilmiş kumanda kulesine gitmezden evvel kumandan ile muavini üç numaralı talimatı bir kere daha gözden geçirmeği muvafık buldular.

Madde 1 — Bir numaralı hücumbotu filotillâsı düşman donanmasını gördükten sonra, harp sahasında kalmamak için derhal geriye dönecektir. Bundan itibaren birinci filotillâ kumandanının vazifesini donanmamızla cepheden çarpışan düşman donanmasını çevirerek arkadan hücum etmek ve torpillemektir. Bunu takip edecek olan bütün teşebbüsler donanma kumandanının emrine terkedilmiştir.

Madde 2 — Bütün donanma yayılmış, açık bir hat teşkil edecektir. Amiral gemisi ilk ateşi açacaktır. Bundan sonra bütün gemiler için ateş serbest ve ihtiyarlarına bırakılmıştır.

(Devamı var)

Kozandanki yangınlar

Bir katil affa uğradı

Kozan, (Hususî) — Kozanın Ufacıkören köyünde 15 huğun yanmasile neticelenen bir yangın olmuştur.

Tamamen yanarak kül haline gelen 15 hudan 7 si ev ittihaz edilen, 8 i de samanlık ve ahırdan ibaret olan hudardır.

Yanan eşya bin liraya yakındır. Yangın çıkma sebebi halen öğrenilememiştir.

2000 dönüm orman yandı

Oruçlu ve Örendere köyleri arasındaki devlet ormanında bir yangın çıkmış, köylülerin ve orman erlerinin fevkalâde çalışmalarına rağmen iki bin dönüme yakın orman tamamen yanmıştır.

Yangına sebep, Örendere köyünden bir köylünün orman içersinde kaçak kömür yakmasından doğmuştur.

Affa uğrayan mahkûm

Bundan on bir yıl önce, Kozanın Arslanlı köyünden Emir oğlu İbrahimi bir tehevvür neticesi yaralayarak öldüren Hatay havalisine kaçan ve hakkında kozan ağır ceza mahkemesince 15 yıl ağır hapse mahkûm edilen ayni köyden Mustafa oğlu Mustafa Gökşen, dün Kozan müddeiumumiliğine bir istidayla müracaatta bulunmuş ve teslim olmuştur.

Ecnebi yerde bulunduğundan mahkûmun hakkında takip muamelesi yapılmadığından hüküm tarihile teslim tarihi arasında 10 sene yedi ay olduğundan Türk ceza kanununun 102 inci maddesinin üçüncü bendinin ahkâmına göre, dava mürür zamana tabi bulunması ve bu itibarla hukuku âmme davası da kalkmış olduğundan kendisi serbest bırakılmıştır.

Mahsul bozuldu

Yirmi gündenberi fasılalı esen şimal rüzgârı, yaz mahsulü üzerinde çok fena tesir yapmıştır.

Emin Kurtoğlu

Ankarada iki ölüm

Sömestr tatilini geçirmek üzere Ankaraya giden Münakalât Vekâleti zat işleri müdürü Bay Nafiz Kurtun kaymbiraderi olup Celâyer nümune hastanesinde vefat etmiştir.

Cenazesi gözyaşları arasında Cebeci mezarlığına kaldırılmıştır.

Tatil münasebetile Ankaraya giden teknik okulu talebesinden Bay Mahmut burada ansızın hastalanmış ve nümune hastanesine kaldırılmıştır.

Hastanede yapılan bir ameliyat neticesinde Bay Mahmut vefat etmiş ve cenazesi Cebeci mezarlığına defnedilmiştir.

Temiz ahlâkı ve dürüst hareketlerile kendisini tanıyanlara sevdirmiş olan Mahmudun ölümünü sonradan haber alan arkadaşları eski şefleri Bay Arif Kurtboğanın da iştirakile Cebeci mezarlığına giderek merhumun kabrine çelenk koymuşlardır.

Ailesine ve Bay Nafiz Kurta taziyetler ederiz.

HİKÂYE

KARYOLA

Yazan: REŞAT ENİS

Leman: 28 yaşında, yüksek bir kokottur.

Nedret: Onun hizmetçisi. 32 yaşında.

Lemanın evinde. Genç kadın üçüncü katta âdî, tahta bir karyolada yatmaktadır. Elinde bir roman vardır.

Nedret — Hanımım, bu yatakta rahat mısınız?

Leman — Rahat ne demek! Çok rahat.

— Başka bir şeye ihtiyacınız yok mu?

— Şimdilik hayır. (Nedret güler) Neye gülüyorsun?

— Hiç.

— Söyle, söyle.

— Bu yaptığınız şeye şaşıyorum da...

— Yani beni budala sanıyorsun değil mi?

— Beni affediniz ama, bazı kere evet... Dostunuz fevkalâde zengin... Parasının hesabını bilmiyecek kadar zengin bir müteahhit... Size her ay üç yüz lira veriyor. Sonra, böyle mükellef bir konakta oturuyorsunuz. Sizin yatak odanız gibi yatak odaları İstanbulda az bulunur. Karyolanız, vaktile kimin karyolası imiş, hatırıma gelmiyor.

— "..." Sultanın...

— O da sizin gibi bir kadın değil mi?

— ....

— Her neyse... Bütün bunlara malik olmak, sonra da hiç birinden haz etmemek ve bu odaya çıkarak şu âdî karyolada yatmak! Ne yapayım, şaşıyorum. Bir türlü aklım almıyor. Sonra, tuvalet takımımız hep gümüşten..

— Ne olacak?

— Eğer bunlar benim olsa, tuvalet odamdan hiç çıkmam.

Düşünün bir kere: Halis gümüş. Halbuki siz, beyefendi gider gitmez, bu odaya çıkıp çinko bir tas içinde yıkanıyorsunuz.

— Çinko tas daha zarif. Zeki bir kız olduğun halde bunu anlamak istemiyorsun. Bahsederim ki şimdi benim yerimde olmak isterdin, değil mi?

— Ne yalan söyliyeyim, hanımım, şüphesiz isterdim.

— Hakkın var... Hizmetçi olmaktansa hanım olmak her halde daha iyidir..

— Elbette... Meselâ siz benim yerime geçmek istemezsiniz, değil mi?

— Senin yerine değil, fakat başkalarının yerine geçmeğe... terim.

— Kabil değil mi?

— Kabil.

— Fakat bundan daha iyi bulamazsınız. Bir müteahhit... Ayda 300 lira... Gümüş tabaklar, elmaslar... Her şey... Dünün bir kere...

— Doğru. Bunlar hepsi güzel, fakat çok... Artık usandım, üzülüyorum. Hayattan zevk almak için bunlara ne lüzum var?

— Sanki alay ediyorsunuz.

— Ne için alay edeyim?

— Sene sonuna geldiğimiz halde hiç para arttıramadığımı daha dün söylüyordunuz.

— Yalan değil a....

— Eğer iddianız veçhile hayattan zevk almak için bunlara lüzum yoksa, şimdiye kadar niçin para arttırmadınız?

— Ne ahmaksın kız! Kabil değil arttıramam. Müteahhidin başkalarının verdiğini avucu lusu harcetmeğe mecburum, şün: Kokotum ama, yüksinsten... Paranın hesabını günmeden yaşamalıyım. Arkadan koşan adamların en ziyadesine giden şey israf ve hattır. Bunlar, eğer parayı kağa atarsam verirler. Fakat avucunu sıktın mı kimseyi görmezsin. Abdesthane penceresinetresi beş liradan dantelâ salona beş yüz liralık hakadife oda takımları koyusam, bunu zevkim için mi yorum zannediyorsun? Bu, hile lâzım... San'at icabı.

— Bundan dolayı sizi çok seviyorlar mı?

— Daha çok sevmezler. Fakat muhabbetleri daha uzun Hem, mesut olmak için bunların hiç lüzumu yok. Aylelli liralık bir irat temin bilsem, deniz kenarında, küçük bir evde yaşarım.

— Fakat, gümüş tuvalet takımını beraber alırdınız değil mi?

— Katiyen... Onlardan dım artık...

— A, a!...

— Neyse... Bu hülyaları kalım, Nedret... Şimdilik şu çük odayı mahsus böyle tim. Burada yapayalnız kalkendimi pek mesut zannederum. Şimdi anladın mı? Bu ya hiç bir erkek ayak basmaMüteahhidin gelmiyeceği ler kendi odama çıkarım, yatak kendi yatağım. Romanı alır, rahat rahat okurum. Burda bulunmaktan o kadar memnunum ki... Bu karyolayı oraya aldım. Halbuki aşağıdaki karyola, değer biçilemiyecek kadar kıymetlidir. Onda Sultan yatmış... Daha bilmem kimler yatmış... Halbuki bundan başka kimse yatmadı. Anlıyor musun, bu karyola nimdir, benim... Başka hiç kisenin değil.. Öbürü uyku karyolası değil... Onu hiç sevmiyorum. Haydi, şimdi içecek bir şey getir... Hararet bastı...

— Şampanya getireyim mi?

— Hayır, biraz su...

(Nedret çıkar; biraz sonra telâşla gelir)

— Oh hanımım, hanımım...

— Ne var?

— Beyefendi geliyor. Trenini kaçırmış!

— Yarabbi ne rahattım! Ne mesuttum! (Romanı kapar, fırlar turur) Şimdi kalkmak, giyinmek, aşağı inmek,. deli ve ihtiyar bir âşıkla yatmak...

Nedret — Başka bir akşam kendi yatağınızda yatarsınız.

— Doğru, öyle... Fakat bu akşamı kaybetmek!... Ne büyük felâket!

REŞAT E.

At yarışları

(Baş tarafı 7 ncide)

son metrelerde daha güzel hamleler yapan Ünlü ikinciliği aldı.

Bahsi müşterekte: Ganyan: 135, plâseler de: 100, 105 kuruş verdi.

* * *

Dünkü koşular esnasında yapılan iki çifte bahisten Kaya - Poyraz çifti olanlar 175 kuruş, Karakuş - İnci çifti olanlar da 10 lira kazandılar.

Dördüncü yarıştaki ikili bahiste Karakuş - Bahtiyar çifti de bir liraya mukabil 10 lira 80 kuruş verdi.

O. M. R.

VAKITa abone olunuz

Bir servetin mahvoluşu yeni bir servetin doğuşuna sebep olabilir mi?

İşte muvaffakiyetin sırrını bir milyoner şöyle anlatıyor

İş sizin arkanızdan gelmez, siz işin arkasından gideceksiniz

— Buyurunuz Madam, size telgraf var.

Genç kadın, otel hizmetçisinin verdiği telgraf kâğıdını ... açtı. Okudu. Yüzünün ... soldu. Ve hizmetçiye dönerek:

— Cevap vermiyeceğim, dedi.

Bu telgrafa cevap vermeğe lüzum yoktu. Cevap vermekle bir iş görülmüş olmazdı. Telgrafın ifade ettiği hakikat ... acı fakat katî idi. Genç ... mahvolduğunu bildiriyordu. İşte o kadar...

1929 senesinin meşhur malî buhranını hatırlarsınız. Amerikanın birçok zenginleri yerden yere ... ermiş olan o meş'um kriz esnasında Jan Kler adındaki zengin kadını da mahvolup gitmişti.

Jan Kler, Pariste bulunuyordu. Gelen telgraf Amerikadan...

Jan Kler seyahat için çıktığı yabancı memlekette şimdi ... bir yoksuldan farksızdı. Ancak Amerikaya dönebilecek kadar parası kalmıştı.

Avrupada uzun boylu kalarak eğlenmek ümitleri de böylece mahvolup gitmişti. Yapılacak bir şey vardı: Nevyorka dönmek ve başına gelen felâketten kolayca sıyrılmanın bir yoluna bakmak...

Fakat nasıl?

Birçok kimseler böyle vaziyete düştükleri zaman bütün ümitleri kaybolur. Fakat Jan ... değildi. Doğruca bir güzellik enstitüsüne gitti. Bu hal ... saçma bir hareket gibi gelir. Fakat maruf bir söz vardır: "Bir kadın güzel görünürse, kendi içi de güzel ve ferah olur, derler. Ve bu söz her ... biraz daha kuvvet ve isabet gösteriyor. Amerikada ... için yapılmış ıslahhanede bugün kızlara güzellik dersleri verilmektedir. Bu suretle onları ruhan tekemmül ettirmek kabil oluyor.

Jan Kler güzellik enstitüsüne gittiği zaman muayyen bir losyonu ve boyası ile fevkalâde alâkadar oldu. Bu losyon ve boya, saçlarına görülmemiş bir güzellik vermişti. ... her gün biraz daha azalmakta olmasına rağmen, bu losyonu ile boyasını imal eden fabrikatörü aramağa ...

... bir gün fabrikatör, kapının açılarak içeriye genç, narin, uzun boylu bir kadının girdiğini gördü.

— İsminiz?

— Jan Kler!

— Ne arzu ediyorsunuz?

— İmal ettiğiniz saç losyonile boyasının Amerikada yegâne satış acentası olmak istiyorum.

— Ne dediniz? Ne dediniz?

— Saç losyonu ile boyanızın Amerikada yegâne satış şubesini açmak istiyorum. Orada bunun için iyi bir fırsat var. Amerikada sizin mallarınızı çok tutacaktır. Fakat satmağa muktedir olan yegâne insan benim.

Jan Kler bu sözleri söyledikten sonra tesirini iyice yapabilmesi üzere sustu.

Fabrikatör, onun iri siyah gözlerine bakıyordu.

— Söyleyiniz. Acenteliği veriyor musunuz? Vermiyor musunuz? Bana bu imkânı gösteriniz. Sizin satışlarınızı iki misli arttıracağım.

Bir işte muvaffak olmak için şahsiyet sahibi olmak lâzımgeldiği kadar azmi de elden bırakmamalıdır. Bu ikisi bir arada olunca, muhakkak kazanırsınız.

Netekim bir saat kadar etraflı bir konuşmadan sonra, Jan Kler, saç ile boyasının Amerika acenteliğini aldı. Birkaç düzüne nümune tedarik ettikten sonra doğrusa Amerikaya gitti.

Amerikaya gider gitmez ilk işi arkadaşlarından beş yüz lira kadar borç toplamak oldu. Ondan sonra satışa başladı.

Birbiri ardınca güzellik salonlarını dolaşıyor, bazı yerlerde alâka görüyordu. Bazı yerlerde sadece omuz silkilerek kendisini "Allah hayırlı müşteriler versin,, diye baştan savuyorlardı.

Fakat Kler, sebat ediyordu.

Şimdi dokuz sene kadar uzunca bir zaman sonra Jan Kler, bütün Amerikayı dolaşmış olduğu halde tekrar Londraya gelmiş bulunuyor ve 250.000 İngiliz liralık bir teşkilâtın başındadır.

Elinde birkaç örnek şişe ile Nevyorkta ayak bastığı gündenberi, Amerikanın güzelleşme dünyasını altüst etmiştir.

Yaptığı teşkilât sayesinde Fransız malı saç boyasının formülünü satın aldı, daha ilerletti ve "saç boyamak,, âdetini Amerikaya baştan başa hâkim kıldı.

Bugün Jan Kler'e bir gece içinde Nevyorktan Kaliforniyaya tayyare ile uçmak, ertesi gece tekrar dönmek işten bile değildir. Yalnız üç erkek memuru vardır. Diğerlerinin hepsi kadındır. Fakat o kadar büyük bir iş kurmuştur ki bunların hepsi geceli gündüzlü çalışsalar yine de kifayet etmezler.

Bununla beraber Jan Kler kocası ve iki çocuğiyle meşgul olabilmek fırsatını bulabilmektedir.

Bir kere mahvolduktan sonra tekrar dirilen ve yeni bir servet menbaının başucunda bulunan Jan Kler muvaffakiyetinin esrarını şöyle anlatıyor:

— İş sizin arkanızdan gelmez. Siz işin ardından koşacaksınız. İş, gökten zenbille inmez. Ticaret imkânları her zaman sizi bekliyor. Fakat bu imkânı görebilmek şarttır. Ben gördüm ve şimdi imkânlar gittikçe artıyor.

Jan Kler, bugün milyonlarca şişe saç boyası satıyor, alâkadar kadın ve erkeklerden her gün yüzlerce mektup alıyor.

Malûm ya, erkekler de kadınlar gibi saçlarını boyarlar, fakat bittabi, erkekler bu hususta biraz mahcup davranırlar. Bununla beraber erkeklerin yazdıkları mektuplar, ekseriyetle kendilerine ait değil de, karılarının saçlarının boyanmasına dairdir.

Netekim bir erkek, kendi karısı hakkında Jan Kler'e şöyle bir mektup göndermişti:

— Karım, saçlarında birkaç beyaz tel gördüğü için şiddetli bir ümitsizliğe düşmüştür. O kadar ki hiç bir şey gözüne görünmüyor. Ne yapacağımı şaşırdım. Artık ihtiyarladığını, hayatının sona erdiğini söylüyor. Bu düşüncenin onu felâkete sürükliyeceğinden korkuyorum.

Jan Kler, bu mektubun sahibine, bir şişe saç boyası tavsiye etmekle iktifa etti. Sonra aynı adamdan aldığı bir mektupta kendisine teşekkür ediliyordu. Kadın epey zaman rengini kaybetmeyen bu saç boyasının kendisine verdiği manzarayla tekrar eski şetaretini elde etmişti.

Amerikada bugün kadın ve kız olmak üzere Amerikan kadınlığının, yüzde yetmiş beşinin saçlarını boyadığını tesbit edilmiştir. Kimi beyazları gidermek için, kimisi de sırf moda olsun diye boyamakta, saçının rengini değiştirmektedir. Ve bu kadınlarla, kızlarla bir vakitler meteliksiz kalmış Jan Kler'e bir güzellik peygamberi gözüyle bakıyorlar. Ve bütün sırlarını ona açıyorlar.

Ve ekserisi şöyle bir sual soruyor:

— Saçlarımı boyadığımı nişanlıma söyliyeyim mi?

Ve daima aldığı cevap şu:

— Hayır söyleme... Senelerden sonra keşfedecek olursa, senin ona güzel görünmek için ne zahmetlere girdiğini görerek sadece memnun olur.

Göçmen nakliyatı

Bu sene de kışa mı kalacak?..

Bu sene Romanya ve Bulgaristandan 15,000 göçmenin ana yurda nakledileceği bildirildi.

Bulgaristandan gelecek kardeşlerimiz orta Anadolu ve Trakya vilâyetlerimize yerleştirileceklerdir.

Bize verilen haberlere göre. Bulgaristandaki kardeşlerimiz bütün hazırlıklarını ikmal etmişler ve konsolosluklarımıza verdikleri istidalarla bir gün evvel nakilleri için emir ve vapur beklemektedirler.

Fakat, göçmen nakliyatı, İskân Umum Müdürlüğünün üç senedir tatbik ettiği bir usul ve sistem yüzünden sonbahar ve hattâ kış mevsimine bırakılıyor.

İskân Umum Müdürlüğü gelecek göçmenlerin nakilleri için hasat zamanının geçmesini beklediği zannedilemez, zira, nakil olunacak on beş bin göçmen Bulgaristan ve Romanyadaki mal ve mülklerini geçen seneler içinde satıp savarak tasfiye etmişlerdir. Bunlar, bütün yaz mevsimi müddetince nakillerini beklemişlerdir. Ve bulundukları yerlerde ellerinde, avuçlarındaki beş on parayı da harcayıp bitirmişlerdir. Şu halde, madem ki, her sene muayyen bir mikdar göçmen memleketimize nakledilerek yerleştirilmektedir, neden bu kardeşlerimizi yaz mevsiminde rahat, rahat getirip yerleştirmediğini İskân Umum Müdürlüğünden sormak bilmeyiz, ki muvafık olur mu?

İskân Umum Müdürlüğü geçen sene Romanya ve Bulgaristandan hükûmetimiz hesabına getirilen ve Varna ile Köstenceden vapurlara irkâp olunan göçmenleri eylül ve teşrinievvel aylarında nakletti. Bu nakliyat esnasında, doğrusunu söylemek lâzımdır, ki göçmenler çok müşkülât çekti, Marmara Ereğlisi iskelesine çıkarılan Romanyalı göçmenler yağmur altında çadırlara konuldu, küçük bazı çocuklar öldü.

Bulgaristandan getirilen göçmenlerden bir kısmı orta Anadoluya götürülmek maksadile Tuzla iskelesine çıkarıldı. Fakat, vagonlara lâalettayin bindirilip sevkedilen göçmenlerin meslek ve iklim itibarile olan ayrı temizliği hesaplanmadan sevkiyat yapıldı.

Modern bir saraç, yahut marangozun yanında rençber ve bağcı, tütüncü de vardı. Bunlar hep köylere yerleştirildi. Ömründe öküz nedir bilmiyen, sapan tutmasını bilmeyen modern sanatkârların köylerde ne var dı? Hükûmetimizin her sene bütçeden ayırdığı mühim tahsisatla iskân siyasetimize verdiği büyük ehemmiyet herkesin gözüönündedir. Trakya ve Anadoluya şimdiye kadar yerleştirilen ve müstahsil bir hale gelen göçmen kardeşlerimiz için sarfedilen para, 10 milyon liradan fazladır. Böyle olduğu halde geniş bir kadro ve bütün imkânlara sahip olan iskân umum müdürlüğü üç şenedenberi Romanya ve Bulgaristandan getirilen göçmenleri yukarıda söylediğimiz gibi, eylül, teşrinievvel ayları, yani kış mevsiminde naklediyor.

Bu usul, bütün göçmenlerin şikâyetini mucip olmaktadır Onlar, yaz mevsiminde nakledilerek kış gelinceye kadar yerlerine yerleşmelerini ve kışı hazırlıklı olarak karşılamalarını dileyorlar.

M. Necmettin Deliorman

Adliye koridorlarında

Saçsaça başbaşa gelen iki kadın

— Şaaak!...

— Çaaat!..

Daracık koridorun münasebetsiz derecede yüksek tavanında çın çın öten iki tokat sesi üzerine başımı hızla çevirdim.

Alabildiğine şişman, uzun boylu, kıpkırmızı suratlı bir kadınla, yanında çocuk gibi kalan incecik, kara kuru diğer bir kadın, saçsaça, başbaşa kavgaya girişmişlerdi.

İri, ama korkunç derecede iri olanı, yavrusunu döven bir dev anası gibi hasmını karnının üzerine yapıştırmış, sırtına rastgele şamarlar indiriyor, cılız olanı ise iki eliyle birden rakibinin bacaklarını tokatlayıp duruyordu.

Bu vaziyeti ancak görmüştüm, ki hiç de mütecessis olmıyan(!) halkımızın ufacık, şöyle böyle 300 kişilik bir kısmı ite kaka önüme geçmiş, kavgacıların etrafını zincirleyivermişti.

Ama kavgacıları ayırmak için mi sanıyorsunuz? Ne gezer! Böyle bedava eğlence nerede bulunurdu.

İçlerinden kısmı âzamı her gün vakit geçirmek maksadiyle şöyle birkaç saat için adliyeyi dolaşıvermeğe gelenlerdi.

— Ha, ha, ha. Ne karı be?

— Ulan amma da yapıştırıyor ha, öldürecek kadını yahu!

— Hadi canım, sen de. Kolay kolay ölür mü o? Sade sinir mübarek.

Buna benzer bir sürü saçma seslerin arasından kavgacıların feryatlarını da seçebiliyordum.

— Gözü çıkası karı seni. Bir daha kocamın önüne çıkacak mısın?

— Çatlasan da, patlasan da kocan benim olacak, anlıyor musun!

— Neee? Al sana bir koca!

— Hıhh!

Yine şak, çat tokatlar inmeğe başladı.

Kalabalığın arasından zorla sokuldum. Sanki pergelle çizilmiş, muntazam bir dairenin ortasında bulunan kadınlar, soluk alan iki pehlivan gibi duruyorlardı.

Şişman, cılızın saçlarından yakalamış, diğeri de parmaklarının ucuna basarak ancak yükselebildiği dev anasının kulaklarını iki eliyle kavrayıvermişti.

— Senin kocana benim gibi bir kadın lâzım. Yoksa, senin gibi sıksan canı çıkacaklardan değil.

— Affetmişsin sen onu, yağ tulumunu ne yapsın kocam. Alimallah kimseciklere kaptırmam onu.

— Nah sana! Tuzlayayım da kokma. Daha geçen gece bana: "Cadalozu boşayacağım, yakında tamamen seninim!,, diyen kocandı, anlıyor musun?.

— Duy... duy... duydunuz mu, a dostlar. Musibet karı seni öldüreceğim artık.

Fakat korkmayın sözünü yerine getiremedi. Yani rakibini öldüremedi. İki metrelik birkaç jandarma araya girdi. Gözleri kararan kadınları birer tarafa fırlatıverdi.

Biraz sonra sulh hâkiminin karşısındaydılar.

Kocası için icabederse canını bile vereceği anlaşılan cılız anlattı:

— Ne yapsak nafile. Karıdan kurtulamadık gitti. Tâ burnumuzun dibine geldi, yerleşti. Sabah akşam yarı çıplak pencerede. Zavallı kocacığım ne de olsa erkek. Arada bir o da bıyık burup durmağa başladı tabiî.

Bari bir şeye benzese. 120 kiloyu fersah fersah aşkın. Al da Yüksekkaldırımda bir çeyreğe kâinata ireklâm it.

— Hanım kendine gel! Neredesin unuttun galiba. Hâdiseyi anlat, bir kelime fazla istemez.

— Peki, peki sinirlenmeyin efendim. Hani diim kayıverdi de.

— Oof hanım. Yeter artık, vakayı anlat diyorum sana.

— Şimdi, şimdi oraya geliyorum, efendim.

Ha ne diyordum. Ahval böyle iken, bir de bu sabah ne göreyim. Ah ne siz sorun, ne de ben söyliyeyim.

(Şişmana dönerek): Bir şeycikler demek karı, fitil fitil eriyesi nde pöm pörsük derilere bürünesin e mi?

Zehra hanımlara hoş geldine gidiyordum. Köşeyi dönünce zıngadak durdum. Bu hınzır karı kocamın kolunda değil mi? Yaslanmış, yaslanmış da kocacığımın belini büküvermiş hani.. Nerede ise hazzından eriyip gidecekti.

Hemen dikildim karşılarına. Benimki ölü gibi sarardı. Bıyıkları ağzına kaçtı sanki, ayakları dolaşarak bir yana sıvışıverdi.

— Eh sonra ne oldu?

— Sonra mı? Atıldı üstüme. Karı hem suçlu, hem güçlü! Beni adamakıllı dövdü. Vallahi ben elimi bile kaldırmadım.

— Yeter, yeter. Sen söyle bakalım hanım. Ne diyeceksin buna karşı.

— Ayol o dayak yer mi hiç. Mehmet Beyden tapudaki bir işim için yardım rica ediyordum. Bu geldi.

— Alçaklar, hainler, beni aldatıyorsunuz, ha, diye bağıra çağıra üstümüze atıldı. Mehmet Bey karısını biliyor zaar. Kaçıverdi. Karı da beni yalnız görünce dövmeğe başladı. Asıl ben dayak yedim ondan.,,

Mahkeme, şahitleri de dinledikten sonra şişman kadını 3 gün hapse ve 16 lira da para cezasına mahkûm etti. Fakat sabıkası olmadığından teciline karar verdi. Hâkim, kararı tebliğden sonra kadınlar mahkemeden çıkarlarken, şişman, cılızın kulağına fısıldadı:

— Bir haftaya varmaz kocanı alacağım.

Ve kupkuru kadıncağızı kıskandırmak için kabalarını şamarlayarak uzaklaştı.

Siz ne dersiniz. Koca, acaba zayıf olan karısını mı, yoksa şişman sevgilisini mi tercih edecektir?.

NİHAT ŞAZİ

NEÇATİ PAKŞI
Diş doktoru
Pazardan maada hergün saat 9 dan akşam 18,30 za kadar hastalarını kabul ve tedavi eder.
Adres: Glata Tünel meydanı Tersane caddesi başında 1/2 No. lı muayenehane

Mareşal Smgli Rydz'in nutku

(Baş tarafı 1 incide)

1 — Poloyanın istiklâline müteallik olan müsbet neticeler.

2 — Polonya millet ve devletinin esas haklarının vücude getirilmesi.

Hatip, şöyle devam etmiştir:

Şiddete karşı mutaarrıza "medeniyetiniz sayesinde kazanmış olduğumuz bir takım meziyetlerimiz vardır,, demekle veyahut diğer milletlere müracaat etmekle müdafaa edilmez.

Şiddete verilecek bir cevap vardır: Kuvvet ve şiddet. Bu kuvvet ise askerdedir. Bunun için vatan uğrunda dövüşmesini ve ölmesini bilen askere malik olmak lâzımdır.

Mareşal, Polonyanın sulh ve mukavemetten ibaret olan muzaaf ve arzu ve iradesine işaret etmiş ve şöyle demiştir:

Diğer milletler gibi biz de sulhü takdir ediyoruz, fakat hakkın bazıları için almak ve bazıları için vermek manasına gelmekte olduğuna bizi ikna edecek hiç bir kuvvet mevcut değildir.

Mareşal, Polonyanın ittifaklarını hatırlatmış ve demiştir ki:

Derin bir memnuniyet hissi ile beyan ederim ki, dostlarımız bizi anlamışlar ve bize karşı hareketlerini açıkça tesbit etmişlerdir.

Danzige telmihte bulunan hatip yumruklarını masaya vurarak şöyle demiştir:

Asırların Polonyaya bağlamış olduğu Danziğ, bizim iktısadî bünyemizin akciğeridir.

Smigly Ridz'in nutkundan sonra halk ellerini kaldırarak şu suretle yemin etmiştir:

Harpte katiyen zaaf ve fütura kapılmaksızın çarpışacağımıza sulhta da bütün vatandaşların mesaisini müsbet iş ve herkesin teşriki mesaisi sahasında birleştireceğimize alenen yemin ederiz.

Varşova, 6 (A.A.) — Pilsudskinin fikirlerini kabul etmiyen millî ve radikal millî parti gazeteleri müstesna olmak üzere bütün Polonya basını, 6 ağustos 1914 de Krakovi civarında kâin Aleksandrov kampından Pilsudski'nin kumandası altında Polonyanın istiklâli mücadelesine atılmak üzere hareket etmiş olan yüz, yüz elli gönüllüye ait hatıralara ve vesikalara sütunlar dolusu yazılar tahsis eylemektedirler.

Başmakalelerde, Polonyanın şimdiki Roma elçisi ve Pilsudskinin eski yaveri Alugoszooskinin birkaç cümlesi tebarüz ettirilmektedir:

"Eminim ki, eğer yeniden zaruret hâsıl olursa biz, gönüllü kıtalarının eski askerleri aynı iman ve aynı ideal ile eskisi gibi harbe gideceğiz. Aradaki fark yüz elli kişi değil, birkaç milyon olacağımızdır. Gözlerimiz büyük şefimize çevrilmiş olduğu halde bütün millet azimle diyor ki: Emirlerinizi bekliyoruz.

Milletin Polonya askerlerinin ilk çarpışmalarının 25 inci yıldönümünü kutladığı bu anda kalbim, dün Pilsudskinin askerleri olan sizlerle beraberdir. Ve sizin o parlak icraatınız istiklâlini sizlere borçlu olduğunu müdrik bulunan Polonya milletine bugün örnek olmalıdır.,,

Varşova, 6 (A.A.) — Mareşal Smigly Rydzin nutkundan sonra büyük bir geçit resmi yapılmıştır. Gönüllüler, eski teşekkülleri itibarile ve eski üniformalariyle, generaller küçük memurlarla bundan 25 sene evvel olduğu gibi yanyana mareşal Smigly Rydz ve Bayan Pilsudskinin önünden geçmişlerdir.

Hariciye nazırı albay Bek birinci hafif topçu alayı kıtaatının arasında geçmiş ve halk tarafından tezahüratla karşılanmıştır.

Geçit resmine iştirak eden 1863 Polonya istiklâl mücahitlerinden 8 kişi bilhassa şiddetle alkışlanmıştır.

Londra, 6 (A.A.) — "Daily Express,, Danzige gönderdiği hususî muhabiri Delmer Danzig nazi reisi Försterle bir mülâkat yapmıştır.

Muhabirin, Danzig ile Almanya arasında bir gümrük birliği tesisi takdirinde Polonyanın Danzige asker göndereceğini Polonya makamatının kendisine temin etmiş olduklarını söylemesi üzerine Förster gülerek şunları söylemiştir:

Burada, Danzigde bulunan kıtaatı gördünüz. Adetçe o kadar çok değildir. Fakat bu neviden herhangi bir hareketi durdurmağa kâfidir. Bundan başka Hitler, Danzige karşı yapılacak bir taarruzu doğrudan doğruya Almanyaya karşı yapılmış bir taarruz addedeceğini de katî olarak beyan etmiştir.

Eğer Polonyalılar bize Polonya topraklarında piyasa bulmak hususunda muahedelerin verdiği hakkı tanımazlarsa ve iktısadî mevcudiyetimiz tehlikeye düşerse, bizim için Almanya ile birleşmekten başka çare kalmaz.

Her halde, Polonyalıların koridordaki askerî vaziyetleri bir harp takdirinde ümitsizdir. Bir kaç günden fazla mukavemet edemezler ve birkaç hafta için de de bütün Polonyayı ele geçiriz.

Amerika parlâmentosu tatil edildi

Bitaraflık kanunu yüzünden şiddetli münakaşalar oldu

Vaşington, 6 (A.A.) — 76 ıncı Amerika parlâmentosu dün tatil etmiştir.

Bu içtima devresi, bilhassa son aylar zarfında, reisicumhur Ruzveltin teşebbüslerine karşı şiddetli bir mukavemetle tebarüz etmiştir.

Bununla beraber, parlâmento, reisicumhurun istediği kredilerin ekserisini kabul etmiştir. Bunlar arasında bir milyar 734 milyon dolarlık millî müdafaa tahsisatı ile bir milyar 756 milyon dolarlık işsizlere yardım için nafia işleri kredisi vardır.

Ruzvelt, eski parlâmento tarafından kendisine verilen geniş para salâhiyetlerini de tecdit ettirmeğe muvakkaf olmuş ve fakat bitaraflık kanununu tadil ettirememiştir.

Bu tatil devresi hâdisat fevkalâde içtimaı icap ettirmezse kânunusani 1940 a kadar devam edecek ve gerek senatörler gerek mebuslar yeniden intihapları için seçim mücadelesi hazırlıklarında bulunacaklardır.

Vaşington, 6 (A.A.) — Âyan meclisinin tatilinden biraz evvel yeni bitaraflık kanununa şiddetle taraftar olan âyandan Pepper ile aynı kanuna aleyhtar olan birçok âyan arasında şiddetli bir münakaşa olmuştur.

Pepper, birdenbire ayağa kalkmış ve şu beyanatta bulunmuştur:

"Bir iki söz söylemeden kongrenin içinde ve dışında Amerika hükûmetini bombalayan ve dünyanın sulhunu tehdit eden ve bunu Reisicumhur Ruzvelte ve onun temsil ettiği şeye karşı hissetmekte olduklarıı nefret dolayısiyle yapan kimselerin menfur ittifaklarını muahaze etmeden evvel içtima devresinin tatil edilmesine meydan vermek istemem.

Zikri geçen kanunun aleyhtarları fevkalâde galeyan hareketleri göstermişler ve Pepper, kendilerini, vazifelerini hususî imtiyazlardan müstefit olan Amerikanın ticaret odasının ve müstahsiller şirketinin emrine âmade kılmak suretile bu vazifeyi suiistimal etmiş olmakla itham ettiği zaman ayağa kalkmışlardır.

Reis tarafından sükûta davet için yapılan ihtarı müteakip B. Pepper'in sözlerine devam etmesine müsaade edilmiştir.

Pepper, sözlerini bitirince birçok âyan azası söz almışlardır. Bunlardan demokrat Daily (şimalı Kaliforniya) Pepperin nutkunu "Alçakça ve yalan,, diye tavsif etmiştir. Bunun üzerine B. Pittman, ayağa kalkarak bu sözlerin yerinde olmadığını söylemiştir. Daily, "yerinde olsun olmasın, söyliyorum,, demiş ve salonu terketmiştir.

Kaliforniyanın demokrat âyanından Davaney, söz alarak muhaliflerin de noktai nazarını söylemek haklarını kabul ve teslim etmiş, bunun üzerine hâdise kapanmıştır.

B. Garner, içtima devresini B. Ruzveltin âyan âzasına iyi tatil geçirmeleri temennisini beyan eden ufak bir mesajını okumak suretile kapatmıştır.

3 Millî banka "Takas limitet şirketi,, kurdu

Bu teşekkül, takas muamelelerinin ahenkli bir tarzda cereyanını temin edecek

Ankara, 6 (A.A.) — Memleketimizin gerek ticaret anlaşmalariyle bağlı bulunduğu memleketler ve gerek anlaşmalarla bağlı olmadığı memleketlerle ticarî münasebetlerinde mühim bir mevki tutan takas muamelelerinin âhenkli bir tarzda cereyanını temin maksadına matuf bir kararname 5 Ağustos tarihli resmî gazetede intişar etmiştir.

Muhtelif memleketlerle yapılan takas muamelelerine ait primleri iç ve dış konjonktür icaplarına yani hareketlerine göre tanzim etmek maksadiyle, bu kararnameye tevfikan ziraat bankası, iş bankası ve Etibankın iştirakiyle merkezi İstanbulda olmak üzere 500 bin lira sermaye ile bir (Takas Limited Şirketi) kurulmuştur. Şirket geçen Cumartesinden itibaren İstanbulda Zıraat Bankasında ayrılan muvakkat dairede işe başlamıştır.

Üç büyük millî banka tarafından teşkil edilen Takas Limited şirketi heyeti umumiyesi Ankara Ziraat Bankasında toplanarak şirket müdürlüğüne Maliye Vekâleti İstanbul Kambiyo müdürü Salih Banguoğlunu seçmiştir. Şirketin idare heyetine de Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası İstanbul şubesi müdür muavini Reşat Aksan, Etibank İstanbul şubesi müdür vekili Hikmet Rauf Sarperve, Türk Tütün Limited şirketi müdürü Saffet Baştımar intihap olunmuşlardır.

Millî bankalar tarafından bir takas limited şirketi teşkiline ve diğer hususata dair resmî gazetede intişar eden kararnamenin başlıca hükümleri şunlardır:

1 — Meri 2/8099 sayılı kararnameye müstenit talimatname hükümlerine tevfikan yapılan taöas muamelelerinde ihracattan evvel ithal salâhiyeti 2/11541 sayılı bu kararnamenin neşrinden itibaren münhasıran takas limited şirketine aittir.

2 — Sermayelerinde devletin doğrudan doğruya veya dolayısiyle asgarî yüzde 50 nisbetinde iştiraki bulunan müesseselerle yarım satış kooperatifleri birlikleri tarafından takasla yapılacak ihracattan mütevellit ithal hakları primleri olarak bu kararnamenin neşri trihinden itibaren takas limited şirketine devrolunacaktır.

Kezalik 3018 sayılı kanunun 7 inci maddesi mucibince müteşekkil (tüccar birlikleri) tarafından takasla yapılacak ihracattan mütevellit ithal hakları bu kararnmenin neşri tarihinden itibaren takas limited şirketine devredilecektir.

3 — Takas limited şirketine umumî konjonktüre göre icap eden umumî direktifleri vermek üzere ticaret vekâleti dış ticaret dairesi reisinin tahtı riyasetine ticaret vekâleti de bir heyet teşkil olunmuştur.

4 — Umumî mülhak hususî bütçeli idarelerle belediyeler, imtiyaz veya inhisar işleten veya sermayesinde yüzde 50 den çoğu devlete ait olan müesseseler ve şirketlerin yabancı memleketlerden yaptıkları ve yapacakları mubayaalar için mukaddema akte dilmiş olup yabancı memleketlerle tediye hükmünü muhtevi bulunan mukavelenamelerin buna dair olan maddeleri bu kararnamenin neşri tarihinden itibaren 20 gün zarfında ticaret vekâletinde müteşekkil ve üçüncü maddede adı geçen heyete bildirilecektir.

İşbu kararnamenin neşri tarihinden sonra yukarıda zikri geçen teşekküller tarafından yabancı memleketlerden yapılacak mübayaalar için yabancı memleketlere tediyeyi mutazammın mukavelelere ait tediye şart ve hükümleri kezalik üçüncü fıkrada adı geçen heyetle bilistişare tesbit olunacaktır.

5 — Yukarda zikri geçen işbu 2.11541 sayılı kararnamenin meriyet mevkiine girdiği tarihten evvel başlamış olan takas muameleleri eski hükümler dahilinde intaç ve tasfiye edilecektir.

Madritte 53 kişi idam edildi

Gizli bir teşkilât meydana çıkarıldı

Madrit, 6 (A.A.) — Barselonada (Pimbineta Escarlata) adında meydana çıkarılan gizli teşkilât hakkında tahkikata başlanmıştır. Bu teşkilât mensupları ecnebi memleketlere iltica etmiş olan Kızıllarla birlikte siyasî cinayetler işlemek tasavvurunda idiler.

Madrit, 6 (A.A.) — Madrit'in askerî polis kumandanı olup iki gün evvel Talavera yolu üzerinde öldürülen binbası Gabaldon'un katillerinin muhakemesi dün gece bitmiş ve bunlardan 53 ü bu sabah saat 3 te kurşuna dizilmiştir. Diğer yedisi de kurşuna dizilmek üzere idiler.

Madrit matbuatı bu sabah neşrettiği bir tebliğde adaletin yerine getirildiğini ve mümasil hâdiselerin bundan böyle aslâ tekerrür etmiyeceğini kaydeylemektedir.

Kürek teşvik müsabakaları

(Baş tarafı 7 ncide)

1 — Galatasaray 10.47

2 — Beykoz.

3 — İzmit (Müsabaka harici).

3 — Beylerbeyi.

İki Çifte Kik:

Bu müsabakaya, İzmit, Güneş, Galatasaray, Beykoz, Altınordu olmak üzere beş tekne girdi.

Beykoz ile Güneş arasında çok sıkı bir mücadele oldu. Ve neticede bir fıta boyu farkla Güneş birincı geldi.

1 — Güneş 10.20

2 — Beykoz 10.26

3 — İzmit (Müsabaka harici).

3 — Galatasaray.

Tek çifte bayanlar:

Bu müsabakaya Galatasaray, İzmit ve Güneş olmak üzere üç tekne girdi. Galatasaray ile Güneş arasında sıkı bir çekişme ahlinde geçen yarışın nihayetine doğru Galatasaray teknesinde kürek çeken Bayan Naciye fazla enerci sarfetmekten bayılarak müsabakayı terketmek mecburiyetinde kaldı ve Güneş birinci, İzmit ikinci oldu.

1 — Güneş

2 — İzmit (Müsabaka harici).

Dört tek kik:

Bu müsabakaya Galatasaray, Güneş, Beykoz, Altınordu ve İzmit olmak üzere beş tekne girdi. İlk çıkışta ileri fırlayan Beykozlular nihayete kadar bu teveffuku muhafaza ettiler. Ve müsabakayı birincilikle bitirdilerse de lisanssız bir kürekçiyı yarışa soktuklarından diskalifye edildiler ve Güneş birinci, İzmit ikinci oldular.

1 — Güneş 9.44

2 — İzmit (Mssabaka harici) 9.49

2 — Galatasaray

İki Çifte Bayanlar:

Bu yarışa Güneş ve Galatasaray klüpleri iştirâk etti. Çıkışta sıkı bir kürek tutturan Güneşliler rakiplerini açtılar. Nihayete kadar bu tefevvuku muhafaza ederek birinci oldular.

1 — Güneş 5.15

2 — Galatasaray 6.07

Kıdemsizler

Tek Çifte Kik:

Kıdemsiz kürekçiler arasında yapılan tek çifte kiklere Beykoz, Galatasaray, Güneş, Altınordu, Beylerbeyi, Fenerbahçe, İzmit olmak üzere yedi klüp iştirâk etti. İddialı ve o nisbette sıkı bir mücadele halinde devam eden bu yarışı Galatasaray birincilikle bitirdi.

1 — Galatasaray 11.43

2 — Beykoz 11.53

3 — İzmit (Müsabaka harici).

3 — Güneş.

İki Çifte Kik:

Bu müsabakaya Galatasaray, Beykoz, Güneş, Altınordu, Fenerbahçe ve İzmit olmak üzere altı tekne iştirâk etti. Çıkışta ileri fırlayan Beykozlular bu üstünlüklerini müsabakanın nihayetine kadar muhafaza ederek birinci oldular.

1 — Beykoz 10.22

2 — İzmit 11.07 (Müsabaka harici).

2 — Güneş.

3 — Fenerbahçe.

Dört Tek Kik:

Bu müsabakaya Galatasaray, Beykoz, ve İzmit olmak üzere üç tekne iştirâk etti. İzmit ile Beykoz arasında sıkı bir çekişme halinde devam eden müsabaka nihayetinde Beykoz bir fıta boyu ilerde yarışı birincilikle bitirdi.

1 — Beykoz 9.26

2 — İzmit (Müsabaka harici).

Galatasaray lisanssız kürekçi soktuğu için diskalif[iye edil]di.

Dört Tek Bayanlar:

Bu müsabakaya ya[lnız Ga]latasaray girdi ve mü[sabakayı] 4.44 de katederek bir[inci oldu].

Kıdemliler

Günün en mühim m[üsaba]kaları klüplerin usta kü[rekçile]ri arasında yapılan k[ıdemliler] yarışları idi. Programda [göste]rilen saatte tek çifte kik [mü]sabakala başlandı.

Tek Çifte Kik:

Bu müsabakaya [Beykoz,] Galatasaray, Fenerbahçe, [Gü]neş, Beylerbeyi olmak [üzere] beş klüp iştirâk etti. [Kü]rekçiler arasında geçen [mü]sabaka çok zevkli ve o[lduk]ça da heyecanlı oldu. [Neti]cede rakiplerini büyük farkla açan Güneş birinci, [Ga]latasaray ikinci, oldu. Galatasaray lisanssız o[lduğun]dan diskalifye edildi.

1 — Güneş 10.31

2 — Beykoz 11.14

3 — Altınordu

İki Çifte Kik:

Bu müsabakaya Ga[latasa]ray, Beykoz, Güneş, [Altınordu,] Beylerbeyi olmak üz[ere ...] tekne girdi. Sıkı bir çe[kişme]den sonra Galatasaray, r[akiple]rini geride bırakarak bir[inci gel]di. Güneş ikinci geldi. [...] bir kürekçisi aynı günde [iki de]fa yarışa girdiğinden dis[kalifiye] edildi. Beylerbeyi ikinci [...]

1 — Galatasaray 9.40

2 — Beylerbeyi.

3 — Beykoz

Dört Tek Kik:

Günün son müsabakası [dört] tek kikler arasında idi. B[u yarı]şa İzmit, Güneş, Beykoz [ol]mak üzere üç tekne g[irdi.] teknelerin favorisi ola[n Güneş] her zaman olduğu gibi [rakiple]rini geride bırakarak bir[inciliği] almakta müşkülâta u[ğramadı.] Ve İzmit ikinci oldu.

1 — Güneş 8.48

2 — İzmit (Müsaba[ka hari]ci).

2 — Beykoz.

Müsabakaların sonu[nda ya]pılan puvan tasnifinde [birincilik puvanını] kazanan Beykoz [...] şampiyonu olarak ajan[s tara]fından verilen kupayı [...]

Güneş 24 puvanla [...] Galatasaray 19 puvanla [...]cü, Beylerbeyi 4 puvanla [...] düncü, Fenerbahçe ve [Altın]ordu birer puvanla be[rabere kal]dular.

Müsabaka harici ya[rışa] giren İzmit kürekçilerinin [al]dıkları derecelere nazaran [Ga]van vaziyetleri 19 la Galatasarayla müsavidir.

Beykozlular bu mevsim[...]nunda yapılan, iki teşvik [yarı]şmı da kazanmakla bu sp[orda]ki üstünlüklerini göster[diler.] Kendilerini tebrik ederiz.

Atletizm şam[pi]yonası

(Baş tarafı 7 n[cide])

1 — Rıza Maksut [...] 16,10,4.

2 — Hüseyin (Demirspor)

3 — İzak (G. S.)

4x400 bayrak:

(Cemal, Fikret, Galip, [...]) dan mürekkep Galatasaray [takı]mı birinci derece: (33,2).

Fenerbahçe ekibi ikinci [...]

* * *

Karşılaşmalardan sonra [...] ce alan atletlere mükâfat [...] verildiği gibi, üçüncü ka[tegori] birincisi Kuleli ile, dördüncü [ka]tagori birincisi Haydarpaşa[ya] da birer kupa hediye edilmiş[]tir.

Levazım Satınalma Komisyonundan

Bir milyon iki yüz beş bin sekiz yüz yirmi kilo kuru ot alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 9—8—939 çarşamba günü saat 15 de Tophanede İstanbul Lv. amirliği satınalma Ko. da yapılacaktır. Tahmin bedeli otuz yedi bin üç yüz seksen lira kırk iki kuruş ilk teminatı ikibin sekiz yüz üç lira elli üç kuruştur. Şartnamesi Ko. da görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel Ko. na vermeleri. (91 (5424)

Nafıa Vekâletinden:

16—9—939 cumartesi günü saat 11 de Ankarada Nafıa Vekâleti binası içinde malzeme Müdürlüğü odasında toplanan malzeme eksiltme komisyonunda 3009.40 lira muhammen bedelli 20 kom telgrat ve 50 kilo bağ telinin kapalı zarf usulile eksiltmesi yapılacaktır.

Eksiltme şartnamesi ve teferrüatı bedelsiz olarak malzeme müdürlüğünden alınabilir.

Muvakkat teminat 225 lira 71 kuruştur.

İsteklilerin teklif mektuplarını muvakkat teminat ve şartnamesinde yazılı vesaik ile birlikte aynı gün ve saat 10 a kadar mezkur komisyona makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (3424) (5756)

İstanbul Levazım Âmirliğinden verilen: Haricî Askerî Kıtaatı ilânları

Edremit ve Bergama garnizonları ihtiyacı olan 21,5 ton sade yağa verilen fiat pahalı görüldüğünden bir ay müddetle pazarlığa konulmuştur. Muhammen bedeli 22,575 liradır. Şartnameyi görmek isteyenler her gün iş saatinde komisyona müracaatları pazarlık 10—8—939 perşembe günü saat 16 da Edremitte satınalma komisyonu binasında yapılacaktır.

Edremit ve Bergama garnizonları için ayrı ayrı pazarlık yapılacaktır. İlk teminat 1693 lira 13 kuruştur. (149) (5321)

***

Elmalı kıtasının ihtiyacı olan 270,000 kilo un pakalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Şartnamesi İsparta Tüm satınalma komisyonundadır. İstekliler komisyonda okuyabilirler. Muhammen bedeli 31,050 liradır. İlk teminatı 2328 lira 75 kuruştur. Eksiltme 14—8—939 pazartesi günü saat 16 da İspartada Tüm satınalma komisyonunda yapılacaktır. İstekliler 14—8—939 saat 15 e kadar teklif mektuplarını İsparta Tüm satmalma komisyonu başkanlığına verecekler veya göndereceklerdir. (192) (5697)

***

İzmirde bir pavyon ve iki cephanelik kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 38,261 lira 22 kuruş olup ilk teminatı 2870 liradır. Kapalı zarfla eksiltmesi 11—8—939 cuma günü saat 11 de Vekâlet satın alma komisyonunda yapılacaktır. Şartname, proje ve plânlar 195 kuruş mukabilinde Ankarada komisyondan alınır. İsteklilerin kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı vesaikle birlikte ilk teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar Ankarada M. M. V. satın alma komisyonuna vermeleri. (5479)

* * *

Tayyare fabrikasında dekovil hattı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 18,798 lira 68 kuruş olup ilk teminatı 1410 liradır. Kapalı zarfla eksiltmesi 10—8—939 Perşembe günü saat 11 de Vekâlet satın alma komisyonunda yapılacaktır. Plân, proje ve şartnamesi 95 kuruşa Ankarada Komisyondan alınır. İsteklilerin kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı vesaik ile birlikte ilk teminat mektup veya makbuzlarını ihale saatinden bir saat evveline kadar Ankarada M. M. V. satın alma komisyonuna verecekleri. (5476)

İst. Vakıflar Direktörlüğü ilânları

Kıymeti Lira kr.	Pey parası Lira kr.
155 70	11 68

Cerrahpaşa Hobyar mahallesi Haseki camii sokağında eski 1 - mükerrer No. lu 66 . metre murabbaındaki arsanın tamamı satılmak üzere 15 gün müddetle açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 14.8.939 pazartesi günü saat 15 de icra edileceğinden taliplerin Çenberlitaşta vakıflar başmüdürlüğü mahlûlât kalemine müracaatları. (5731)

Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğü ilânları

7 Ağustosdan 14 Ağustosa kadar muhtelif hatlara kalkan vapurların isimleri, kalkış gün ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

Karadeniz hattına — Salı 12 de (Cumhuriyet), Perşembe 12 de (Aksu), Pazar 16 da (Tarı). Galata rıhtımından.

Bartın hattına — Salı 18 de Bursa), Cumartesi 18 de (Antalya). Sirkeci rıhtımından.

İzmit hattına — Salı, Perşembe ve Pazar 9.30 da (Uğur). Tophane rıhtımından.

Mudanya hattına — Pazartesi 13 te ve diğer günler 8.45 te (Marakaz) sistemi vapurlardan biri. Cumartesi ayrıca 12,30 da ve Pazar 20 de (Trak). Çarşamba postası Tophane rıhtımından ve diğerler postalar Galata rıhtımından.

Bandırma hattına — Pazartesi, Çarşamba ve Cuma 8.15 te (Trak), ayrıca Çarşamba 20 de (Bursa), (Trak) Galata rıhtımından, diğerleri Tophane rıhtımından.

Karabiga hattına — Salı ve Cuma 19 da (Bartın). Tophane rıhtımından.

İmroz hattına — Pazar 9 da (Tayyar). Tophane rıhtımından.

Ayvalık hattına — Çarşamba 15 te (Kemâl), Cumartesi 15 te (Saadet). Sirkeci rıhtımından.

İzmir sür'at hattına — Pazar 11 de (Ege). Galata rıhtımından.

Mersin hattına — Salı 10 da (Konya), Cuma 10 da (Anafarta). Sirkeci rıhtımından.

NOT: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı Acentelerden öğrenilir.

Galata Acenteliği —	Galata rıhtımı, Limanlar Umum Müdürlüğü binası altında.	42362
Galata Acenteliği —	Galata, Istanbul Mıntaka Liman Reisliği binası altında.	40133
Sirkeci Acenteliği —	Sirkeci, Yolcu Salonu	22740

(5963)

Yüksek Deniz Ticareti Mektebi Müdürlüğünden

Mektebimize 939 yılı zarfında talebe kayıt ve kabulü şeraiti:

1 — Mektebin tahsil müddeti lise ve yüksek sınıflı olmak üzere 5 senedir. Yatılı ve parasızdır. Gayesi ticaret gemilerimize kaptan ve makinist ve deniz mesleği için fen adamı yetiştirmektedir.

Mektebe kabul olunan talebenin giyimi, yeyimi ve sair hususatı mektep tarafından temin edilir.

2 — Mektebin bu sene hem lise ve hem de yüksek sınıfına talebe alınacaktır.

A — Lise sınıfına alınacak talebelerin orta mektebi bitirmiş ve yaşları on beşten küçük 19 danbüyük olmamaları şarttır.

B — Yüksek sınıfa alınacak talebelerin de lise mezunu olmaları lâzımdır.

3 — Yazılmak için pazartesi, çarşamba ve cuma günleri mektebe müracaat etmelidir.

4 — İsteklilerin mektep müdürlüğüne karşı yazacakları istidalarına aşağıdaki vesikaları rapteylemeleri lâzımdır.

A — Hüviyet cüzdanı.

B —Aşı kâğıdı.

C — Mektep şahadetnamesi veya tasdiknamesi ve yahut bunların musaddak suretleri.

D — Polisçe tasdik edilmiş iyi hal kâğıdı.

B — Velilerinin izahlı adresleri, ve tatbik imzaları.

F — Altı adet kartonsuz fotoğrafları (9 x 6 ebadında).

5 — Yazılma işi 26 Ağustos 939 cumartesi gününe kadardır. Kayıt olanların 28 Ağustos 939 pazartesi günü sıhhî muayeneleri için sabah saat 8 de mektepte bulunmaları lâzımdır.

6 — Fazla tafsilât için Ortaköyde mektep müdürlüğüne müracaat olunmalıdır.

İstanbuldan gayri mahallerden yapılacak müracaatlara matbu mektebe duhul bilgisinden gönderilir. Müracaat için posta pulu gönderilmesi lâzımdır. (5272)

1939 Resimli Hafta

Memleketimizin en güzel ve en ucuz haftalık gazetesidir

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 3838 lira 10 kuruş olan muhtelif cins ve eb'atta çelik falso gönye, marangoz nişangeci, zımpara bileme âleti taşçı çekici, ispirto, benzin ve petrol kaynak lâmbaları, düz ve elektrikli havya, döşemeci tokmağı, tenekeci örsleri, masat, mala, testere lâması, taşçı testeresi, rende, makas orak, tırpan ve saire gibi 80 kalem hırdavat malzemesi 17—8—1939 Perşembe günü saat (10,30) on buçukta Haydarpaşada gar binasında dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 287 lira 86 kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (5796)

İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Satınalma Komisyonundan :

A — Merkezimizle mülhakat için 25 ton çubuk kükürt alınacaktır. Kükürtün beher kilosunun tahmin bedeli (15,5 kuruştan) umumunun tutarı (3875) liradır.

B — Şartnameler merkezimiz levazımından parasız alınır.

C — Eksiltme 15—Ağustos—939 salı günü saat 14 de Galata Karamustafapaşa sokağında mezkûr merkez satınalma Komisyonunda yapılacaktır.

D — Eksiltme açık olacaktır.

E — Muvakkat teminat parası 280 lira 63 kuruştur.

F — Eksiltmeye gireceklerin 1939 senesi ticaret odası vesikalarını göstermeleri şarttır. (5735)

Maarif Vekilliğinden:

Ankarada Kız Meslek Öğretmen Okulunun biçki - dikiş, moda, çiçek, ev idaresi - yemek pişirme, nakış, çamaşır ve resim ihtisas şubelerine Kız Enstitüsü mezunlarından 22 yaşını geçmemiş olanlar arasından ve Kız Enstitüsü bulunan merkezlerde yapılacak bir müsabaka sınavı neticesinde parasız yatılı, paralı yatılı ve yatısız talebe alınacaktır.

Müsabaka sınavına kabul edileceklerin mezun oldukları Kız Enstitülerince namzet gösterilmeleri gerekli olduğundan isteklilerin en çok 10—8—939 perşembe günü akşamına kadar mezun oldukları Kız Enstitülerine bir dilekçe ile müracaatları ve hangi ihtisas şubesi için ve hangi merkezde sınava girmek istediklerini tasrih etmeleri. (5893)

P. T. T. Levazım Müdürlüğünden:

1 — Telefon hatları ihtiyacı için "100,000,, adet 2 No. lu fincan kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Muhammen bedel "22.000", muvakkat teminat "1650" lira olup eksiltmesi, 21 Ağustos 939 pazartesi günü saat 16 da Ankarada P. T. T. Umum Müdürlük binasındaki Satınalma komisyonunda yapılacaktır.

3 — İstekliler, muvakkat teminat makbuz veya banka mektubu ile kanunî vesaiki muhtevi kapalı zarflarını o gün saat 15 e kadar mezkûr komisyona vereceklerdir.

4 — Şartnameler, Ankarada P. T. T. Levazım, İstanbulda Kınacıyan Hanında P. T .T. Ayniyat şubesi müdürlüklerinden parasız verilecektir. (2653) (4724)

VAKIT

Cep Kütüphanesi

No.	Yazan ve Türkçeye çevirenin adı	Sayıfa	Krş.
1	Kader (Volterden) Asım Us	208	15
2	Olimpiyad oyunları Vildan Aşir	120	10
3	Kilerans Terras esrarı (Galopin'den) G. V.	304	20
4	Yugoslavya seyahat notları Asım Us	112	10
5	Şark Ekspresinde cinayet (Christie'den) V. G.	360	20
6	Etrüsk Vazosu (Prosper Meirme'den) Haydar Rifat	64	20
7	Her memlekette birkaç gün (Muhtelif müelliflerden) Ahmet Ekrem	352	20
8	Son korsan (Fon Lüknerde'den) Fethi Kardeş	376	20
9	Kafkas hikâyeleri (Kazbek'ten) Niyazi Ahmet	120	10
10	Son Ehlisalip muharebeleri (Kollins'ten) Ahmet Ekrem	276	20
11	Futbol kaideleri Nüzhet Abbas	40	10

Karamazof Kardeşler

Yazan: **Dostoyevski**

Çeviren: Hakkı Süha Gezgin — 257

"Bir yanağınıza tokat yerseniz, ötekini uzatınız!,, demişti. Bunun aksini annağa tırmak,, hırçın bir dünya kanunudur. Halbuki din, bize affı emrediyor. Çocukların babalarını öldürmelerine set çekmek hiç bir zaman indî bir hüküm değildir.

Bunları biz, bu kürsüden söyleyemez, hele İncili tashihe aslâ kalkışamayız. Avukat efendi garip bir lâübâlilikle:

"Çarmıha gerilen adam!,, diye İsaya ima etti. O İsaya ki bugün bütün Ortodoks Rus dünyasının Allahıdır.

Sözün burasında reis, hatibin sözünü kesti ve mübalâğaya sapmadan konuşmasını temenni etti. Salon mırıltılarla dolmuştu. Halk hırçınlaşıyor, nefretli sesler çıkarıyordu.

Fetiyekoviç, bütün tecavüzlere cevap vermeğe bile tenezzül etmedi. Yalnız incinmiş bir adam tavrile elleri kalbinin üstünde yürüdü. Halinde yüksek ve kibar bir büyüklük vardı.

Yalnız, bir kere daha "Psikoloji,, ve "roman,, bahsine dokunmaktan kendini alamadı. Ve bir puntuna getirerek, müdafaiumumî için:

— Jüpiter, kızmakla küçüklük ettin!

Dedi. İpolitin Jüpitere benzer hiçbir yeri olmadığı için, halk arasında hayli gülüşmeler oldu.

Avukata isnat ettiği, çocukların babalarını öldürmek müsaadesi meselesine gelince, Fetiyekoviç büyük bir vakarla:

— Bu kadar acaip bir şeye cevap veremem!

Dedi. Ama, "İsanın yanlış tasviri,, ve ondan bahsederken "Allah,, demeyip sadece "çarmıha gerilen zat,, deyişi ve bütün bunların böyle bir kürsüden söylenecek şeyler olmayışı hakkındaki iddiaları cevapsız bırakmadı.

Fetiyekoviç bu nokta için:

— Ben, buraya gelir, bu vazifeyi kabul ederken, hiç olmazsa müdafaa mevkiinin taarruzundan masun bir yer olduğuna inanmış, hiç değilse bunu ummuştum. Namuslu ve kanuna muti vatandaşlar için bir tehlike olan bu gibi taarruzlardan herkesin çekinmesi gerektir.

Fakat burada reis, onu da durdurdu. Avukat eğilerek selâm verdi ve nutkunu bu hareketle bitirdi. Salondakilerin hepsi tasvipkâr mırıltılarla onu tasdik ediyorlardı.

Bilhassa kadınların fikrince, İpolit artık bir daha kalkamamak üzere ebediyen yerlere serilmişti.

Bundan sonra, suçluya söz verildi. Mitya ayağa kalktı. Fakat çok bir şey söylemedi. Hem maddeten, hem mânen takatinin son kırıntılarını harcayordu. Sabahleyin salona girerkenki dev gibi sağlam ve pervasız hali kaybolmuştu. Bu bir tek günün ona şimdiye kadar hiç bilmediği şeyler öğrettiği anlaşılıyordu.

Sesi hafiflemişti. Artık bağırıp çağırmıyordu. Sözlerinden de, sesinden de bir iç bozgununa uğradığı seziliyordu.

" — Hâkim efendiler, artık ne söyliyebilirim. Biraz sonra mahkûm olacağım. Allahın elini üstümde duyuyorum. Yoldan çıkanların âkıbeti budur. Fakat Tanrının huzurunda günahlarımı söyler gibi gönlümü size de açıyorum:

— Babamın kanını ben dökmedim. Son bir kere daha tekrar ediyorum: Ben öldürmedim onu! Evet ölçüsüz ve taşkın bir ruhum vardır; fakat iyiyi severim. Son zamanlarda kendimi toplayacağımı, salâha gideceğimi ummağa başlamıştım. Yakın vakitlere kadar vahşi bir hayvan gibi yaşadığım doğrudur.

Bana, hiç bilmediğim taraflarımı tanıtan müddeiumumiye teşekkür ederim. Ama babamı öldürdüğümle dair sözleri yanlıştır. Bu noktada aldanıyor. Beni müdafaa eden zata da teşekkürler ederim. Hitabesini dinlerken gözlerim yaşardı. Fakat babamı öldürmem ihtimalini keşki hiç düşünmese, bu hususta faraziyeler kurmasa idi.

Muhterem hâkimler, doktorlara inanmayınız. Aklım başımdadır. Sinirlerimde de bir bozukluk hissetmiyorum. Yalnız artık gücüm yetmiyor. Bitkin bir haldeyim.

(*Lûtfen sayfayı çeviriniz*)

350 yi mütecaviz altın madalya ve zafer nişanlariyle büyük mükâfat, birincilikle diplomalar kazanan

Limon Çiçekleri Hasan Kolonyasını

Benzerine Avrupa medeniyetinde bile tesadüf edilemez. Hastalara hayat ve şifa veren, sinirleri teskin eden, ruhî ıstırapları azaltan bu meşhur kolonyaya ecnebiler bile tapıyor, hayran ve meftun memleketlerine hediye olarak gönderiyorlar. Denebilir ki İngiltere, Fransa ve bütün yüksek milletlerin kolonyalarına faiktir.

Limon çiçekleri Nesrin Kolonya ve Losyonları HASAN ın yavrusud

Piyasada Nesrin ayarında nefis ve ucuz kolonya ve Losyon bulmak mümkün değildir. Şipr, Fujer, Leylâk, Beş bahar çiçeği kokuları herkesi hayran bırakmaktadır. Her bir damla bir çiçek bahçesidir.

Dün ve Yarın Tercüme külliyatı

Satış yeri:
VAKIT KİTAPEVİ
1-10 kitaplık birinci seri

Numara		Kuruş
1	Safo	100
2	Aile Çemberi	100
3	Ticaret, Banka. Borsa	75
4	Devlet ve İhtilâl	75
5	Sosyalizm	75
6	J. Rasin külliyatı I	75
7	İşçi sınıfı ihtilâli	60
8	Ruhî hayatta lâşuur	60
9	Isfahana doğru	100
10	J. Rasin külliyatı II	75
		795

Bu serinin fiyatı 795 kuruştur. Hepsini alanlara % 20 iskonto yapılır. 236 kuruşu peşin alındıktan sonra kalan 4 lirası ayda birer lira ödenmek üzere dört taksite bağlanır.

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra

RADYOLİN

Kullanan mes'ut güzeller

RADYOLiN

Kullandıklarını söyledikten sonra, dişlerin niçin bu kadar beyaz ve güzel olduğuna şaşmak hakikaten şaşılacak şeydir

RADYOLİN' le fırçalanan dişler ebedi hayata, sıhhate ve cazibeye malik olurlar.

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa

RADYOLiN diş macunile fırçalayınız

VAKIT Kitabevi

Dün ve yarın tercüme külliyatı

No.	41.50 5 ci seri	Kr.
41	Dö Profundis	50
42	Günün hukuki ve içtimai meseleleri	75
43	Eflâtun	35
44	Gizli harpler	75
45	Disraelinin hayatı	100
46	Metafizik nedir?	25
47	Yeni adam	75
48	İrsiyetin tesirleri	75
49	Politika felsefesi	75
50	Estetik	25
		610

Bu serinin fiatı 610 kuruştur. Hepsini alanlara yüzde 20 iskonto yapılır. Kalan 4.88 kurşun 1.88 kuruşu peşin alınarak müteakisi ayda birer lira ödenmek üzere üç taksite bağlanır.

KIRALIK ODALAR

Ankara Caddesinde denize ve caddeye nazır Yazıhane, Atleye, Muayenehane yapılmağa elverişli kiralık ucuz odalar

Gazetemiz idaresine müracaat

Yeni

teslimat ilmühaberleri

HOLANTSE BANK-ÜN
N.V.

Üniversite Rektörlüğünden:

Üniversitenin bütün fakültelerile onlara bağlı mekteplerde kayıt ve kabul muamelesine 15 eylülde ikmal ve mahanlarına da eylül sonunda başlanacaktır. Taliplerin fakülteler dekanlıklarına müracaatları. (5914)

Umum neşriyatı idare eden: hakkı tarık us

SAHİBİ : *ASIM US*

Basıldığı yer: VAKIT Matbaası

GÖZ HEKİMİ
Murad Rami Aydın
Pazardan başka her gün saat 2 - 7 ya kadar Taksim - Talimhane Urfa apartıman No. 10. Teelfon: 41553

Eğer hakikati görür ve beni bırakırsanız, size dua edeceğim. İyi bir adam olmağa çalışacağım. Buna her yerde hazır ve nazır olan Allahı şahit tutarak söz veriyorum.

Yok eğer mahkûm ederseniz, kılıcımı kendi elimle kıracak ve parçalarını öpeceğim.

Yanılmayınız, beni bırakınız. Beni taptığım Allahtan ayırmayınız. Bu haksızlığın beni çileden çıkarmasından korkuyorum. Kendimi tanırım ben. Cemiyetin bana vurduğu kötü damgayı belki hak etmeğe çalışacağım. Başka diyeceğim yok. Silin bu damgayı benden.„

Mitya, sözünü bitirirkenı sesi kırılır gibi olmuş ve yerine âdeta çökmüştü. Zaten son cümlelerini güçlükle söyliyebilmişti.

Mahkeme heyeti, jürinin fikirlerini almak için celseyi tatil etti. Âzalar salondan çekildiler.

Bu teferruatın atlayorum. Reis çok yorgundu. Jüriye karşı uzun konuşmadı. Sadece:

'Bitaraf olunuz. Müdafaanamenin kuvvetli hitabeti sizi tesiri altına almasın. Size emanet edilen vazifenin büyüklüğünü düşünerek karar veriniz.„

Demekten de kendini alamadı. Jüri heyeti de salondan ayrıldı.

Celse tatil edilince, koridorlarda dolaşmak, büfede bir şey içerken tanıdıklarla konuşmak kabil oldu. Vakit hayli geçmiş, saat yediyi bulmuştu. Ama hiç kimse çıkıp gitmiyor, gerilen sinirler rahatı düşündürmüyordu.

Herkes sabırsızlıkla kararı bekliyordu. Yalnız kadınlar, sinirli telâşları içinde birbirlerine:

— Beraet, mutlaka beraet edecek! Diyorlardı.

Herkes ve herşey o müthiş heyecan dakikasına hazırlanıyor gibiydi. İtiraf edeyim, ki bu beraet kararına inanışta birçok erkekler de kadınlara ortaktı. Bir beraetle sevinirken, bazıları da seslerini çıkarmıyorlar, bu sözlere karşı sürat ediyorlar, Mityanın kurtulmasını istemiyorlardı.

Fetiyekoviç de muzafferiyetinden emindi. Onu büyük bir kalabalık kucaklamış hararetle tebrik ediyorlardı. O da etrafındakilere:

— Avukatla hâkim arasında, bunları birbirine bağlayan görünmez teller vardır. Karşılaştıkları dakikada bu bağlar teşekkür eder. İşte bu manevî irtibattan aldığım intibala, müsterih olunuz, neticede davayı kazanacağız, diyorum.

Müjdesini veriyordu.

Çopur bir gedikli yaklaştığı bir kalabalığa:

— Bakalım, bizim babalıklar ne diyecekler?

Diye seslendi. Biri cevap verdi:

— Zaten "jüri„ de babalıklardan başka kimse yok. Memur ve uyanık adam olarak ancak dört kişi görünüyor.

Zemstov âzalarından biri:

— Memur mu, dediniz?

Diye sordu. Sesinde mühimsememezlik vardı.

— Göğsünde bir madalya parlayan "Tazarev„ i tanıyor musunuz?

— Evet, ne olacak?..

— Esnaf cemiyetinin yıldızlarından biridir o....

— Ama hiç ağzını açtığı yok.

— Evet, yalnız sırasında, bunu da pek güzel becerir. Tam on iki tane çocuğu var. Babalık davası elbette onu derin derin düşündürmüştür.

Bir başka kümedeki genç memurlardan biri:

— Beraet kazanmamasına imkân yoktur.

Diye haykırıyordu.

İnanmış âhenkli diğer bir ses tasdik etti:

— Muhakkak beraet edecek!

Yine o genç memur:

— Beraet etmemesi iğrenç bir ayıp olur.. diye cıkıştı... Tutalım, ki öldürmüş olsun.. Böyle bir babaya karşı daha başka ne yapılabilirdi zaten... Sonra zavallı delikanlının bulunduğu berbat iç vaziyetini bir düşünün. Bu çılgınlık içinde belki de elindeki toğmağı söyle bir savurmuş, o murdar herif de gebermiştir. Yalnız keşki şu abdal uşak karıştırılmasaydı.. Ben eğer avukat yerinde olsaydım, doğrudan doğruya

— Evet öldürmüştür; fakat bu kadar kuduz bir köpeği vuran gibi mazur ve suçlu yazılamaz.

Derdim vesselâm.

— O da aynı şeyi söyledi. Yalnız pek lâfını etmedi.

Bir üçüncü ses:

— Nasıl söylemedi, nasıl söylemedi. Dilinin altında hep bu vardı.

Dedi.

— Geçen Paskalyada âşıkının karını boğazlayan bir aktris hakkında beraet kararı verilmişti.

— Evet ama bu aktris işini bitirmişti.

— Başlamıştı ya... Yetmez mi bu

— Avukatın çocuklara dair söyledikleri, ne enfesti değil mi?

— Gerçekten enfesti!

— Ya mistizmi yere vuruşu?..

(Devamı var)